Posamezna številka 6 vinarjev.

Štev. 209. Izven Ljubljane 8 vin. V Ljubljani, v četrtek, 12. septembra 1912. Leto XL.

Velja po pošti:
Za celo leto naprej . K 26·—
za pol leta „ . „ 13·—
za četrt leta „ . „ 6·50
za en mesec „ . „ 2·20
za Nemčijo celoletno „ 29·—
za ostalo inozemstvo „ 35·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24·—
za pol leta „ . „ 12·—
za četrt leta „ . „ 6·—
za en mesec „ . „ 2·—
V upravi prejeman mesečno K 1·70

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . „ 13 „
za trikrat . . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna petitvrsta (72 mm) 30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6. Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

Evharistični kongres.

SLOVESNO OTVORITVENO ZBOROVANJE.

Dunaj, 11. sept. 1912.

Nad vse sijajno je bila danes obiskana slavnostna otvoritvena seja v Rotundi. Že otvoritvena seja nad vse veličastnega kongresa je bila veličastna. Duhovniki in laiki, moški in ženske so se vozili in korakali peš v Rotundo. Reditelјstvo je dobro poslovalo.

V veliki rotundi je bilo zbranih nad **12.000** poslušalcev vseh stanov in narodov, edinih in navdušenih v veri in ljubezni do sv. Rešnjega Telesa.

Otvoritvene slavnosti so se med drugimi udeležili cesarjev zastopnik nadvojvoda Peter Ferdinand, nadvojvodinje Marija Anunciata, Marija Jožefa, Marija Terezija, sestri nadvojvodinje Cite, ministri dr. Hussarek, Długosz in Zaleski, baron Bienerth in drugi dostojanstveniki.

Kardinal nadškof dr. Nagl pozvoni kmalu ko je odbila ura štiri in da tako znamenje, da se shod otvori. Kakšnega velikanskega pomena je evharistično slavlje, dokazuje to, da so samo časnikarjem katoliških in tudi nekrščanskih listov izdali 800 časnikarskih vstopnic. Po kardinalovem znamenju z zvončkom je tisočerna množica utihnila.

Predsednik stalnega odbora mednarodnih evharističnih kongresov škof Heylen iz Namura v Belgiji otvori v imenu kardinala legata 23. mednarodni evharistični kongres. Poda zgodovino dosedanjih kongresov. Nemogoče se mu je zdelo, da bi mogel letošnji kongres glede na udeležbo in na sijaj prekositi svoje prednike. V veliko radost vseh izjavi, da dunajski kongres svoje prednike vse prekaša. Zahvaljuje se kongresovemu visokemu zaščitniku cesarju Franc Jožefu in papežu Piju X., papežu evharističnih kongresov. Cesar je vtisnil kongresu sijaj, ki se ne more primerjati z nobenim drugim in ga zato katoličani celega sveta časte. (Živahno pritrjevanje.) Navdušeni živioklici so sledili govoru namurskega škofa.

Breve sv. očeta papeža Pija X.

Monsignor Merinski prečita nato latinski in nemški breve sv. očeta papeža Pija X., ki slove:

Našemu ljubemu sinu Viljemu, kardinalu svete katoliške cerkve, van Rossumu

Papež Pij X.

Našemu ljubemu sinu pozdrav in apostolski blagoslov!

Ko smo nameravali med kardinali sv. rim. cerkve po običajni navadi izvoliti Svojega državnega zastopnika za slovesni evharistični kongres, ki zboruje, kakor ti je znano, meseca septembra na Dunaju, smo se odločili, da Tebi, ljubi sin, zaupamo to mesto in Te s tem pismom imenujemo za Svojega legata. Temu izrednemu častnemu poslanstvu boš kos po svoji posebni gorečnosti in pobožnosti. Ne dvomimo, da popolnoma izpolniš, kar ti naročamo, da ne pomnožiš le ob tej slavnosti sijaja papeževe avktoritete, marveč prineseš vsem tistega duha, ki nas prešinja, da pomnožimo češčenje presvetega Rešnjega zakramenta.

Zelo radi bi se sicer sami udeležili slavnosti, katerim boš v Našem imenu predsedoval, ker bodo tako sijajne, tako veličastne in prepojene s svetim veseljem, kar goreče žele tisti ugledni možje, ki so vodili vse stvarne priprave in ker delajo na to številni verni meščani, ki tem slavnostnim posvečujejo svojo trudapolno gorečnost. Veličastna velikost in dostojanstvo mesta, v katerem se zbere ob določenem času velikanska množica ljudstva pobožnega srca, zahteva, da morajo biti sv. Evharistiji izkazane časti posebno odlične, če si jih sploh moremo drugače predstavljati.

Svojega **gorečega, ljubljenega sina Franca Jožefa,** cesarja in apostolskega kralja, smo dolžni neomejeno pohvaliti, ker nam je, dasi vedno goreče skrbi za vero, tako vdan, da je načrt o nameravanem kongresu obdal s Svojo milostjo odpočetka sem in ki sklenjeno slavlje s sijajem Veličanstva poviša. Po Njegovem zgledu podpirajo prevzvišene gospe nadvojvodinje skupno z visokimi gospami prevzvišene vladarske rodbine že dolgo z versko gorečnostjo sveto delo.

Dunajski kongres zboruj sijajno v čast Jezusu Kristusu in v skupno korist. Pomembno je, ker se zbere tako veliko vernikov, da se poglobe v skrivnost sv. Evharistije in skupno molijo, da so vsak dan boljši.

Goreče želimo, naj se z vsemi silami dela na to, da se bo iz Evharistije, najdragocenejšega vrelca ljubezni Jezusa Kristusa, pretakala vedno večja moč in prešinja ne le srca posameznikov in mišljenje zasebnikov, marveč tudi ljudske naprave in ves ustroj držav.

Pred vsem priporočamo Vašim skupnim posvetovanjem in stremljenjem mladeniče. Sovražniki Kristusovega križa najgorečnejše snubijo mladino, čemur se ne smemo čuditi, ker tvori upanje bodočnosti, zato jo izkušajo pridobiti bodisi z zmotnimi nauki, bodisi z vabljivimi poželjenji po uživanju. Ker bo veliko mladih ljudi navzočih pri dunajskem kongresu, upamo, da bodo v vsakem življenjskem slučaju stanovitno katoliško prepričanje ohranili in pogumno branili. Božji Izveličar, ki ga bodo v propovedih slavili slavni propovedniki, katerega dobrota se bo v slovesnih molitvah klicala na pomoč, ki najrajši krepča trudne in tiste, ki so obteženi, gotovo ob tem sestanku svoje dobrote v obilni meri razlije. Z ljubeznijo podelimo za dober uspeh apostolski blagoslov tebi, naš ljubi sin, vsem udeležencem, predvsem pa prevzvišenemu cesarju in njegovi najvišji vladarski rodbini.

Dano v Rimu pri sv. Petru, dne 15. avgusta 1912 v 10. letu Našega papeževanja.

Papež Pij X.

Pozdravni govor kardinala legata.

Prisrčno pozdravi nato udeležence kardinal legat van Rossum v daljšem govoru. Med drugim izvaja:

»Sveti oče je obžaloval, ker se ne more osebno udeležiti mogočne prireditve sv. Evharistiji na čast. V duhu se nahaja med nami. Najbolj bodo papeža veselili sadovi evharističnega kongresa. Kardinal legat opozarja na važnost zakramenta sv. Rešnjega Telesa, ki je središče vere in božjega češčenja. Zgled Avstrijcem in celemu svetu je prevzvišeni avstrijski vladar, ki je prevzel tradicije ustanovitelja stare častitljive vladarske rodbine Habsburžanov. Svoj govor je končal sledeče:

»Če hočemo imeti krepko ljudstvo in močno državo, mora vera procvitati in prešinjati vse javno in zasebno življenje!«

Ostali pozdravni govori.

Dunajski kardinal nadškof dr. Nagl izjavi, da bi rad pozdravil vsakega udeleženca v njegovem maternem jeziku. Na kongresu se poklanja ves svet sv. Evharistiji.

V imenu vlade pozdravi kongres naučni minister Hussarek: Kongres je posebno zato odlikovan, ker je prevzel protektorat sam cesar. Zboruje na tleh, ki so za krščanstvo zgodovinskega pomena. Želi kongresu najboljši uspeh.

Nižjeavstrijski deželni maršal dr. Liechtenstein pozdravi udeležence v imenu Nižje Avstrije. Če je kongres del dunajskega časopisja proti vsem načelom o dostojnosti in gostoljubnosti napadel, naj Vas to ne moti, ker večina ljudstva pozdravlja z navdušeno simpatijo udeležence kongresa. Obžaloval je, ker si krščansko ljudstvo ni v vsem početku ustanovilo mogočnega krščanskega časopisja in naglašal, da je bilo prebivalstvo dednih dežela z najvišjo vladarsko rodbino vedno dobro katoliško.

Dunajski župan dr. Neumayer pozdravi udeležence v imenu dunajske občine. Gostje Dunaja naj bodo prepričani, da prevevajo Dunajčane tisti ideali, ki se nameravajo po kongresu uresničiti.

V imenu inozemcev se zahvaljuje za slavnostni sprejem belgijski državni minister Helleputte, na kar sta govorila prva slavnostna govornika: dunajski vseučiliški profesor dr. Swoboda in kranjski deželni glavar dr. Ivan Šusteršič, nakar se je zaključilo prvo slavnostno zborovanje. Slavnostni govor našega dež. glavarja dr. Šusteršiča se je odlikoval po primerni izborni vsebini in lepi obliki. Mnogi odlični gospodje so našemu prevzvišenemu knezoškofu izražali globoko spoštovanje do vernega in neustrašenega govornika.

× × ×

Sprejem pri kardinalu legatu.

Dopoldne je sprejemal kardinal legat van Rossum udeležence v nadškofijski palači. Kardinal legat je sprejel več tisoč oseb, med njimi kardinale, nadškofe, škofe, opate, duhovnike, avstrijsko katoliško plemstvo in razne odbore.

LISTEK.

Moja desetletnica v Bohinju.

Slike z jezera. Spisal Silvin Sardenko.

(Dalje.)

10. Rujavina.

Valčki pod »Črtomirom« svirajo prijetno godbo, kakor da je pod čolnom skrit hudomušen gorjanski godec. Vztrajen je in se ne naveliča ubirati veselih strun.

Ni prav nič v sorodu z onim kraševskim godcem, ki je do gluhe noči godel in godel; ker ni ničesar prigodel, je potrt odšel iz skednja in zagodel po dremajoči vasi ono žalostinko:

»Marija, k tebi uboge reve
mi zapuščeni vpijemo...«

Moj »Črtomir« pa plove ob veseli godčevi povodnji muziki naprej.

Nova slika v vodi: Rujavina!

Visoka, oškrbljena gora, s štirimi mogočnimi grebeni. Spodaj ob cesti k Zlatorogu se vidijo silne skale, močni zobovi, ki so se tekom let iztrgali iznad Rujavine.

Rujavina se mi je zavoljo tega zdela, kakor raztrgan in razpal selski dom. Gospodinja, ki mu je tri vogle podpirala, je umrla; gospodar je pijanec; otroci so šli po svetu; svet jih je vrgel od sebe in sedaj so zapuščeni, kakor kamen na cesti.

Ob cesti k Zlatorogu sem videl tako zapuščeno in vrhutega se slabotno bitje.

»Gospod, dajte mi groš!« je bil njen pozdrav, ko me je zagledala.

»Čemu ti bo denar?«

»Čikvo si kupim.«

»Koliko ti še manjka?«

»Še tri groše.«

»Kje si doma? Domov pojdi!«

»Saj nimam nobene matere.«

»Kje pa bivaš čez noč?«

»Pri Tomaželjnovih.«

»Kje je to?«

»V Fužinah.«

»Pojdi in pomagaj jim pri delu, saj si močna.«

»Saj nimajo nič dela. Dajte mi groš!«

Smilila se mi je sirota in skoz dušo so mi zveneli verzi:

»Verlassen, verlassen,
wie ein Stein auf der Straßen . . .«

Ko sem danes s čolnom jadral mimo onega kraja, sem se zopet spomnil one žalostne hčere iz Bohinja.

Postal sem s čolnom ob polotoku »Naklo«.

Od »Nakla« klic proti gori sedemkrat odmeva po vsem obrežnem gorovju in še daleč za njim.

V mislih na bedo mnogih seljakov in selišč bi zaklical v šumo:

»Alkohol, ali si ti tega kriv?«

»Kriv! Kriv! Kriv! Kriv! Kriv! Kriv! Kriv!« bi odmevalo od vseh vrhov.

Pod Rujavino se razprostira prekrasna smrekova šuma, ki jo moti in pači le ena smreka: Največja je, a najslabša, ker je vsa ovenela. Ko bi bila šuma moja, takoj bi zastavil sekiro na to suho drevo.

Ker ne smem in ne morem zamahniti s sekiro, pa zamahnem z veslom, da prijadram do gorskega slemena, ki ga lovci imenujejo: Lopata.

Dolgo časa sem ogledoval ta vrhunec v jezerski vodi in nad vodo v njegovi pravi podobi, a nikakor nisem mogel spoznati oblike, ki bi bila vsaj oddaleč podobna lopati.

Lovci imajo pač še drznejšo fantazijo, kakor pesniki.

Ko sem gledal to lovsko goro, ob katere vznožju gnezdijo ptice, in na katere pobočju brlogarita jazbec in lisica, mi je — sam ne vem, zakaj — prišla na misel Zveličarjeva beseda: »Ptice imajo svoja gnezda, lisice imajo svoje brloge, sin človekov pa nima kamor bi glavo položil.«

Morda pa vem, zakaj sem se spomnil te besede, samo nočem povedati?

Čemu bi tožil tam, kjer nihče ne tolaži.

11. Pri Zlatorogu.

Izza zahodnjega ozadja strmi proti Bohinjski dolini veličastna, večjidel leta zasnežena strmina: Škrbina.

To je gorski kanape, kamor plovejo utrujeni popotni oblaki počivat. Kdove, odkod so prišli, a tam na Škrbini najdejo vedno postrežljivo postajo. Kadar so se odpočili, se polagoma pomikajo proti Komni. Komna pa jih pošlje v Trtovo dolino. Iz Trtove doline pa ležejo oblaki k počitku na Bohinjsko jezero. Včasih počivajo na jezeru tudi več dni.

V takih dnevih se od časa do časa pretrga mala skupina oblakov in kakor predstraža se polagoma vzpenja do visokega Pršivca, kakor bi hotela videti, kaj delajo sivi ded Triglav. In če stari očka še nosijo sivo kapo, sporoče oblaki stari teti Škrbini, naj tudi ona še ostane v sivem pajčolanu, zakaj čas žalostiti in jokati se še ni preminul.

Krenil sem s čolnom proti Zlatorogu.

Danes ne stopim iz »Črtomira« preko senožeti do Zlatoroga, saj sem bil ondi ravno včeraj.

Gledal sem, kje bi našel v tem okolišu kaj onega duha, ki preveva Baumbachovo pravljico o našem Zlatorogu, pa ga nisem našel.

Pač pa je bilo tamkaj dokaj turistov in turistk iz Gorice, Celovca, Ljub-

Evharistična slavnostna knjiga, katero je uredil šefredakter dr. Friderik Funder, je fino delo, izredne vrednosti in smo posebno Slovenci nanjo lahko ponosni, kajti najdemo v nji dva slovenska sotrudnika, dr. Jožefa **Mantuanija,** kojega spis **»Zakrament Sv. Oltarja in glasbena umetnost«** je brez vsakega dvoma najtemeljitejši v celi knjigi. Lepe so pesmi v čast Sv. Evharistiji v tej knjigi, dokaz, kako ljubezen do Zakramenta Oltarja najgloblje vnema srca. Tu imamo moderni impresionistični »Večer před Božím Tělem Karla Dostala Lutinova«, laško antično odo grofa de Ferra iz Trsta »Sacris solemniis juncta sint gaudia«, »Királyhimnusz«, kraljevsko himno Sik Sandorja, krasno, obenem veličastno in nežno **»Moj mili dom in Sveta Evharistija«** naše M. **Elizabete** iz reda uršulinskega s prevodom od nje same, ki je pravtako dovršen kot original.

»Velika nisi domovina moja,
ne krije čela diadem ti zlat,
ni širnoslavna zgodovina tvoja,
za te procvita lavor redkokrat.
In vendar ne pogrešaš sreče jasne,
bogat zaklad pritiskaš na srce,
ki niso nič pred njim vse krone časne,
vanj vtapljaš svoje misli in želje.
Ta biser tvoj — prevzvišena Evharistija.«

Dr. Ivan Šarić, škof sarajevski, je priobčil hrvatsko »Veni, o Jesu« in »Coram Sanctissimo«, dr. Anton Vattovaz iz Trsta v klasičnem majestoznem ritmu »Pani vivo ac vitali« (laško), Don Fasiolo iz Kormina spev v furlanskem narečju »Pal Congress eucaristic di Viene«, Seyss-Inquart »Ich weiß ein Lied«, ki je pravi biser, Kysucký slovaški »Vzdychy veriaceho Slováka«, Kasimir Lubecki »Z chórem Eucharystycznym«, Harsányi Lajos »Aria a titokzatos himnuszok-ból« — Arijo iz mističnih himnov« in Greifenstein »Dies ist der Tag, den Gott gemacht«. — Vsled tega je knjiga nekaka zbirka najlepšega, kar se je v Avstriji v vseh jezikih v religioznem oziru najlepšega spesnilo.

Ljudski tabor na Homcu.

Na Mali Šmaren se je vršil na Homcu pri Kamniku ljudski tabor, katerega se je udeležilo nad 2000 ljudi. Ves Homec se je odel v praznično opravo. Slavoloki in zastave so pozdravljale čete vrlih Orlov in drugega ljudstva, ki se je zbiralo ob 1. uri pred Homcem. Ob tri četrt na 2. uro so odkorakali Orli — našteli smo jih 120 — v vas, kjer jih je prisrčno pozdravil pri slavoloku gospod župnik Anton Mrkun. Nato so odšli v cerkev, kjer se je vršila evharistična slovesnost, pri kateri je govoril g. dekan Ivan Lavrenčič. Potem se je vršil pred kapelo ljudski tabor, ki ga je otvoril Valentin Benkovič, predsednik Kmečke zveze za kamniško dekanijo. Shod sta pozdravila tudi župnik Anton Mrkun in župan Anton Pirnat. Nato je govoril dr. Krek. Za njim je govoril deželni poslanec Ivan Lavrenčič. Nato so se sklenile sledeče resolucije:

1. Shod Kmečke zveze za kamniško dekanijo dne 8. septembra izreka S. L. S., zlasti njenemu voditelju dr. Šusteršiču in svojima zastopnikoma dr. Kreku in Lavrenčiču svoje popolno zaupanje in sklene, da se vrši vsako leto na Mali Šmaren kmečki tabor na Homcu.

2. Ljudski tabor na Homcu izreka bratskemu narodu hrvaškemu svoje sočutje in želi, da se mu kmalu vrne ustavna svoboda. Dela naj se na to, da se slovenske dežele združijo s hrvaškimi v eno enoto pod žezlom habsburškim.

3. Zadružništvo je glavni pripomoček za gospodarsko rešitev našega naroda. Zato naj se kmetje združujejo v zadrugah. Država in dežela pa naj zadružništvo podpirata.

Shod se nato zaključi z navdušenimi klici na papeža in cesarja.

Po ljudskem taboru se je vršila javna telovadba kamniškega okrožja Orlov, ki so zopet pokazali, da tudi v tehničnem oziru napredujejo. Svirala je pri telovadbi kamniška godba. Ljudski tabor se je izvršil v veliko zadovoljnost vseh navzočih; priča pa tudi, da je ljudstvo v kamniškem okraju zavedno.

Kongres za katehetiko na Dunaju.

Včeraj je bil zaključen kongres, ki se po dnevnem časopisju, izvzemši dunajsko, toliko ne omenja, kar je sedaj v ospredju veličastno evharistično slavlje. Vendar pa tudi kongres za katehetiko zasluži večjo pozornost, nego marsikatera druga podobna prireditev. Pet dni so trajala zborovanja, in sicer vsaki dan v treh oddelkih: 1. splošne in ljudske šole; 2. srednje šole; 3. učiteljišča; vsak odsek je imel trikrat na dan sejo, toda ob sklepu se je videlo, da je bilo še premalo časa odmerjenega za obsežno delo in za temeljite referate, ki jih je pripravljalni odbor predložil v treh že poprej izišlih knjigah. Razprave in debate so bile večinoma silno zanimive in instruktivne, mnogokrat dolgotrajne, ker je bilo marsikaki tezi dati tako obliko, da so se mogli složiti Avstrijci in drugi izvenavstrijski zastopniki. Splošno se lahko reče, da je bil ta kongres ne le potreben, ampak da bo merodajen v marsikaterem oziru, ker se je določil nekak pravec za učbo, za učne načrte, za učne knjige, za katehetsko literaturo itd.

Udeležba je bila nepričakovano velika: skupno število vseh priglašencev je znašalo 895. Zborovanja so se vršila na vseučilišču ob polnoštevilni udeležbi, znamenje, da so katehetje z interesom zasledovali vse točke obširnega spореda. Večinoma se namreč opaža, da pri enakih kongresih začetkoma vse pritisne v zborovalno dvorano, pozneje pa se jih mnogo odtrga, da si ogledajo zanimivosti milijonskega mesta. Pri kongresu za katehetiko pa vztrajnost splošno ni ponehala do zadnjega dne.

Tu smo imeli priliko seznaniti se tudi s prvimi katehetskimi kapacitetami. Predsedoval je deloma vseučiliški profesor dr. H. Swoboda, ki je zelo spretno in obzirno vodil posamezne debate; deloma svetni profesor (Bavarec) dr. Weber, ljubeznjiv mož lepih zmožnosti; deloma prelat Kundi, globok in tehtovit učenjak, ter vseučiliški profesor Göttler z Monakovega. Med referenti in debaterji se je gotovo najbolj (vsaj v I. sekciji) odlikoval znani katehet in pisatelj Pichler, skromna duša, dober govornik, vnet in inteligenten katehet, ki zadene skoraj vedno pravo struno, a ne vsiljuje svojih misli in nazorov.

Pri otvoritvi so bili navzoči dunajski nadškof kardinal Nagl, naučni minister ekscelenca dr. Hussarek, nižjeavstrijski deželni šolski nadzornik dr. Rieger, županov namestnik dr. Porzer, princ Liechtenstein i. dr. Prisrčni so bili zlasti nagovori kardinala Nagla, naučnega ministra in mestnega svetovalca dr. Porzerja. Izmed kranjskih veroučiteljev so se udeleževali kongresa srednješolski profesorji: dr. Debevec, dr. Demšar, dr. A. Levičnik, dr. Pečjak, dr. Perne, semeniški spiritual Stroj, katehetje A. Čadež, Oswald, Smrekar, Zaplotnik, mestni kaplan Vrhovec, kaplan Tomelj. Nekako toliko je bilo tudi slovenskih zastopnikov iz Štajerske. —ž.

Dnevne novice.

+ **Pomen evharističnega kongresa** izraža markantno »Reichspost« sledeče: »Pogled na te lepi triumfalni vhod (kardinala legata) je prepodil vso malodušnost in čustvo osamelosti, ki časih vernike v modernem svetu hrupne brezvernosti obhaja, se je izpremenilo v veselo gotovost: Velika in slavna je katoliška cerkev, velemoč duhov, postavljena na visoko skalo, ki je sovražniki nikoli ne bodo premagali. Kakšno vzvišujoče čustvo biti katolik!« — Tam odspodaj pa gomazi nočna črvad in sika, svobodomislec in socialni demokrat, pa ne doseže s svojim strupom Cerkve, ki je tudi danes tako mogočna, univerzalna in slavna kakor pred veki!

+ **Fini ljudje.** Glasilo jugoslovanske soc. demokracije poroča o evharističnem kongresu takole pobalinsko: »Papež je poslal svoj apostolski blagoslov Dunajčanom, **udeležnikom špektaklja in cesarski hiši«.** Človek, ki na tak način cesarsko hišo sramoti, češ, da se udeležuje špektaklja, ne zasluži imena človek, to je, razumno bitje. Evharističnega kongresa se udeležujejo najbolj spoštovani in ugledni ljudje s celega sveta, dočim se na soc. demokraških kongresih in sprevodih zberejo med drugimi navadno tudi indivduji najdvomljivejše vrste a la Njeguš in podobno. Zato se pač jako čudno sliši, če taka stranka tako sijajnemu svetovnemu slavlju nadevlje ime »špektakel«, ker navadno pride do špektaklja, pretepa in psovanja na socialnodemokraških prireditvah, ki so znane po nizkem tonu, ki na njih vlada. Pisanje socialističnih inteligentov, dokazuje le strupeno togoto, ki jih te dni grize in peče. Značilno pa je, kako ti ljudje obenem, ko sirovo zabavljajo zoper veličastno slavlje, na katerem se bo častila Evharistija, vabijo na proslavljanje treh dunajskih izgrednikov, ki so septembra lanskega leta metali kamenje, razbijali šipe, demolirali trgovine in skušali zažgati šole! Res, tako proslavljanje je soc. demokratov popolnoma vredno.

+ **Pisarji pri »Zarji«** se na vse razumejo, na narodno ekonomijo, na agrarno vprašanje, na astronomijo, na strategijo in celo tudi na teologijo. Samo škoda, da taki globoki talenti nikamor naprej ne pridejo in najbrže niti spomenika ne bodo dobili. Danes nas obtožujejo krivoverstva »ikonolatrije«, o katerem so ti učeni možje svoj čas nekaj na gimnazijskih klopeh slišali. Ta zločin smo namreč zakrivili vsled tega, ker smo včeraj v nekem dopisu pisali, da »kranjski romarji na Sveti Gori niso **spoštovali** v podobi Matere božje kak poznejši posnetek«. — Mi vidimo, da bo treba »Zarjine« inteligentnike začeti čisto redno poučevati v verskih resnicah. Podoba Matere božje se spoštuje, Mati božja časti, Bog pa moli. Torej smo se čisto pravilno izrazili, uredniki »Zarje« pa bodo morali svoje znanje saj za par strani katekizma izpopolniti. Pa pišejo toliko o veri, dogmah, Evharistiji itd., ne vedo pa stvari, ki jih zna že vsak fantiček, ki še platno prodaja. Morebiti bo boljše, ko se vrne gospod Kristan iz Amerike. Kadar ni mačke pri hiši, se miši prekopicujejo.

+ **Etiketo** bodo poučevali v soc. demokraškem društvu »Vzajemnost« v Šiški, kakor naznanja današnja »Zarja«. Čemu hoditi v Šiško? Soc. demokraške etikete se sodrugi najlažje nauče te dni v — uredništvu »Zarje«, Frančiškanska ulica št. 8.

+ **Ne more razumeti.** »Arbeiter-Zeitung«, ki je že mesec dni evharistični kogres blatila, je ob sprejemu kardinala legata umolknila. Psovke so se ji ustavile v grlu. Popisuje sijajni sprejem, ki ji je kar zmešal pamet, in se vpraša na koncu: »Kako naj to razumemo?« — Razumeti je lahko: ljudstvo se oklepa Cerkve in en kardinal legat je več kot vsi socialnodemokraški poglavarji celega sveta. Kdo se te dni zmeni zanje!

+ **O skupnem narodnem svetu** nekaj fatanzirajo ljudje v »Danu«, ki vsak dan napram našim možem mečejo na papir najhujše psovke. Usoda »Združenega narodnega odbora« je slehernega med nami izmodrila, da ni mogoče nobeno skupno delo z liberalci. Saj ti ljudje celo v »Družbi sv. Cirila in Metoda« niso mogli vztrpeti, da ne bi pometali iz odbora naših somišljenikov, in se sedaj lažejo, da smo boj proti Družbi mi pričeli. Pri vseh narodnih akcijah, katere so naši poslanci pozikušali skupno z liberalci, so bili liberalci, ki so takim akcijam s svojo klepetavostjo, neresnostjo, površnostjo, strankarsko zagrizenostjo in često tudi z izdajstvom škodovali. Vseslovenska Ljudska Stranka ne potrebuje nobenega »narodnega sveta« z liberalci, ona je po svojih poslancih edina reprezentantka slovenskega ljudstva ter se svojih dolžnosti vsekdar zaveda. Liberalno »delo« je seve povsod le kričanje po časopisih in »najboljši« zastopnik za liberalce je vedno tisti, ki v osebno svojo reklamo najvažnejše stvari obeša na veliki zvon. S takimi neresnimi ljudmi pač ne bomo imeli »skupnega narodnega sveta«! Kar se pa dvojezičnih napisov po občinah tiče, jih je v prvi vrsti povzročilo liberalno časopisje, ki je s svojim kričanjem nasprotnike opozarjalo na samoslovenske napise, katere so naše občine mirno in tiho napravljale. V tej zadevi niso

---

ljane, sploh iz samih mest. Ljubljančani so se še najprej dali spoznati po svoji govorici.

To vam je bilo življenje, kakor na kolodvoru. Nekateri so prihajali z gora, drugi so še le odhajali na strmo pot. Ta je bil potrt in zamišljen, drugi živahen in vesel; ta utrujen do zadnje koščice, da je že pozabil na pravilno hojo, oni pa poskočen in drzen kakor divji lovec.

Cepini so se jim svetili v rokah in človek, ki ni enako oborožen, bi se skoraj bal nagovoriti te turiste. Pa naj nagovor ne bo pravi, in naj se zamahne cepin nad teboj, le poglej, kako so nekateri obrazi od prevelike utrujenosti videti hudi in škodoželjni.

Ženski turisti so seveda manj nevarni.

Pred menoj pri mizi je sedela četvorica gospodičen.

Predstaviti se jim menda ni treba, v gorah se živi in govori podomače.

»Gospodične, ali greste v gore?«

»Smo že bile.«

»Na Triglavu?«

»Nižje, ni vredno!«

Glejte jih no, kako so ponosne. Pa Triglav in gospodična, to še nič ni; turistka in smodka, to je nekaj.

Od štirih rubinastih usten se je nad mizo dvigal srebrn dim. Gospodične so pušile, kakor fantje od fare, ali so pozneje tudi vriskale po Trtovi dolini, ne vem.

»Troje reči,« je dejal pokojni duhoviti dekan Hvalica v Št. Petru na Goriškem »troje reči mi ni všeč: Poljski mostovi, češki hren in italijanska pobožnost.« Nekdo je poleg treh še pristavil četrto reč: Žensko, kadar kadi.

Sedaj bi se rad odpeljal z Omnibus-om v hospic k sv. Duhu.

»Ali je še kak sedež?« sem ustavil voznika.

»Nobenega več.«

»Dva morata biti prazna, ker sta naročena, da jih zasedeta dva gosta iz hotela pri sv. Duhu.«

»Ne bo mogoče,« se je odrezal voznik.

»Mora biti! V pogodbi stoji zapisano, da je Omnibus dolžan prihraniti dva sedeža za goste iz hotela pri sv. Duhu, kadar je tako naročeno.«

Voznik je pognal. Kdo odloči razsodbo?

12. Orlič in Savica.

Ta nebeški pogled na mogočni slap Savice!

Kdo je udaril ob to silno skalovje, ob to ogromno zakladnico živega srebra, kdo ji je prebil skalnati pokrov, da vre iz njega v šumečih virih živo srebro?

Stvarnica — ti?

Hvala ti, da si se s svojo čudotvorno palico doteknila Bohinjskih gora. Ponosni smo na tvoje umetniško delo in tujec nas zavida za tvoj umotvor.

Tudi strmi vrh visoko nad Savico je ponosen na to svojo veličastno posestrimo in zavoljo njegove drzne ponosnosti so mu morali dati ime — Orlič.

Orlič je ves zaverovan v svojo Savico. Dolgo in nepremično gleda za njo, dokler se mu ne izgubi v jezeru.

Savica mu vrača zvestobo za zvestobo. Z glasnimi, neutrudnimi pozdravi ga pozdravlja in nje slovo iz tajnih globočin je tako silno in bobneče, da ga tudi daljni Orlič preslišati ne more.

Tam doli ob Bohinjskem jezeru pa utihne njeno koprnjenje. Le včasih se tudi v jezeru napol oživi prejšnje hrepenenje, in vidijo se po jezerski gladini temni toki —, tihi spomini nekdanje v moči in pogumu prekipevajoče Savice.

»Vse ima svoj čas, in vse pod nebom preide ob svojih časih: Je čas rojstva in čas smrti; čas zidati in čas podirati; čas objemati in čas odtegovati se objemanju; čas govoriti in čas molčati; čas ljubezni in čas sovraštva; čas vojske in čas miru,« piše svetopisemski mislec v album vsem stvarem.

Kdor je šel tako zmagovito pot, kakor Savica v bohinjskih skalovjih, zanj je mir znamenje zmage.

Iztok Savice v Bohinjsko jezero ni brez poezije. Ob iztokih voda se rode bogate misli.

Sv. Avguštin pripoveduje, (conf. l. 9, c. 10), kolikokrat je s svojo materjo Moniko sedel ob iztoku Tibere v morje.

Valovi Tibere so se iztekali v morje in njune misli v večnost; Tibera se je umirila v morju; materi in sinu se je upokojilo srce v premišljevanju nebeških reči; Tibera se je popolnoma izgubila v morju in je postala z njim eno in isto; sin in mati sta bila v Bogu združena v eno samo veliko blaženost.

Ta nebeški prizor je svoj čas naslikal sloveč italijanski umetnik in razstavil je sliko v trgovski izložbi poleg cerkve sv. Avguština v Rimu.

Ljudstvo in gospoda, vse je postajalo ob izložbi in strmelo v podobo. Na obrazih sem jim mogel brati, kako je njih duša prevzeta od nebeške misli, ki je bila vdahnjena v umotvor.

Ob iztoku Savice v jezero sem se spomnil na ono sliko o sv. Avguštinu in njegovi materi sv. Moniki.

Ob tem kraju bi mogel zajeti še veliko misli, a Črtomir se je že obrnil nazaj proti hotelu sv. Duha — odjadrati moram.

A »Črtomir« bi se že dal ugnati, ne dajo pa se ugnati ribiči, ki so ravno isti čas tamkaj lovili postrvi.

Nisem upal v njih bližino, sicer bi précej zopet zaslišal kakor zadnjič:

»Weg mit dem Kahn! Nicht hieher!«

Gosposki tujec je v visokih škornjih cokljal in vpil tam na vodi, kakor bi preganjal iz nje gosake.

Hudomušni Janko Mlakar mu je porogljivo v obraz povedal:

»Žive snem vse postrvi, kar jih ti danes naloviš.«

Naposled se je tujcu nemara res zgodilo, kakor onemu mlademu ribiču, o katerem sklepa pesem:

na večer prazen gre domov.«

(Dalje.)

liberalci tisti, ki bi izvojevali, da imamo Slovenci na Kranjskem za samoslovenske napise ravno toliko pravice, kakor si jih laste Nemci na Štajerskem za samonemške napise! S. L. S. tudi v tej zadevi ne bo hodila po nauke k liberalcem, ki za vsak »gšeft« priporočajo dvojezičnost.

+ **Ostra kritika avstrijskih vojaških vaj.** Budimpeštanski list »Az Est« poroča iz zanesljivega vira, da so uspehi letošnjih vojaških vaj pokazali v zelo neugodni luči sposobnost mnogih višjih častnikov. O ogrskih manevrih se za enkrat še ne more govoriti, o manevrih na Tirolskem in Kranjskem pa je bila **sodba višjega vojaškega poveljstva tako neugodna, da je pričakovati važnih reform, vpokojenja mnogih višjih poveljnikov, kakor tudi obširnih sprememb v personalnem statusu vojnega ministrstva.** Vaje na južnem Tirolskem so bile še primeroma zadovoljive, zlasti kar se tiče izvežbanja moštva in nižjih častnikov. Nasprotno pa se je pokazala potreba boljše utrditve južne meje. Vaje na Kranjskem so pa bile zanimive, ker se je na njih posvetilo posebno pozornost oskrbovanju vojaštva, transportu večjih množic in sanitarnim napravam. V ta namen ste bili obe pehotni diviziji graškega zbora izpopolnjeni za vojno stanje ter so bile stotnije pomnožene na 250 mož. Umevno je, da stavi vodstvo in oskrba večjih čet večje zahteve. Tozadevni poizkusi pa niso uspeli zadovoljivo, ker so bile konstatirane velike pomanjkljivosti bodisi glede transporta čet, kakor tudi oskrbe in sanitarnih odredb.

— **»Leipziger Illustrierte« o otvoritvi razglednih vozov Canadian Pacific Railway.** Omenjeni, po celem svetu razširjeni ilustrovani list piše glede vožnje in sprejema Canadian Pacifica na Kranjskem sledeče: »Na Jesenicah smo dospeli na kranjsko zemljo, in gruča veselih fantov, brhkih deklet v narodni noši nas pozdravlja na kolodvoru, maha s slovenskimi trobojnicami in poje slovenske narodne pesmi. A še navdušenejši je sprejem na Bledu, tem biseru dežele ob krasnem, zelenem jezeru. Tu niso samo domačini, ampak tudi mnogo letoviščarjev z Dunaja, Trsta in drugih krajev, ki nam v narodni noši kličejo: Dobrodošli! in tujcem z veliko vnemo pripovedujejo o krasotah tega letovišča. In tujci navdušeni zagotavljajo, **da kaj lepšega še niso videli.«**

— **Sneg.** V Srednji vasi v Bohinju je včeraj prav lepo snežilo. Začelo je okoli pete ure zjutraj. Nihče ne pomni enakega. — Iz Rateč so nam včeraj sporočili: Danes, 11. septembra, je okoli 5. ure zjutraj začelo po Dolini snežiti. Sneži že cel dopoldan. Ljudje imajo zunaj še oves, otavo in druge poljske pridelke. Bojimo se 8—9 mesecev trajajoče zime. — Na Vojskem je včeraj ponoči padlo precej snega in je podnevu tudi snežilo. Žita še niso poželi. Kmetje nimajo še otave in tudi ne stelje za krave. Slaba bo, ker se obeta tako zgodnja zima. — Videli smo razglednico z Rakeka, ki nam kaže zimsko pokrajino na Notranjskem — meseca septembra. — Od torka ponoči sneži na Karavankah in v Kamniških planinah. Vsled severovzhodnega vetra je padla v zadnjih 48 urah temperatura od +18 na 8 stopinj Réamurja.

— **Vsled slabosti umrla.** Dne 9. t. m., okoli 8. ure zvečer vračala se je iz gozda Uršula Dolenc, vdova in gostinja na Viču. Ker je bila trudna in lačna, ustavila se je v Koširjevi gostilni v Kozarjah, svojo dvokolnico z nabranimi zelišči je pustila pred krčmo. Tu je pojedla malo krompirja in izpila kozarček žganja. Okoli pol 10. ure stopila je gostilničarka iz veže pred hišo. V temni noči in gostem dežju vidi še vedno dvokolnico Dolenčeve pred vežo stati. Zakonska Košir sta našla Uršulo Dolenc mrtvo ležati na tleh, od koder sta jo prenesla v domačo šupo, drugi dan so jo pa prepeljali v mrtvašnico na Dobrovo. Slabost, mogoče tudi srčna hiba, ste bili najbrže vzrok njene smrti.

— **Važno za konjerejce.** Dne 18. septembra t. l. bode ob 1. uri popoldne v Št. Jerneju na Dolenjskem in dne 19. septembra v Škocijanu na sejmu kupovala brambovska uprava jezdne remonte kakor tudi vprežne remonte za topničarstvo. Remonte se bodo plačevale po 700 K, oziroma 800 K. Konji, ki so sposobni za označeni namen, morajo biti 4 do 7 let stari, imeti visokost 158 do 166 cm jezdni remonti in 161 do 172 cm vprežni remonti. Prodajalci morajo imeti za vsakega konja rod dokazan ter dobe razun označene kupne cene še poprek 100 K darila poljedelskega ministrstva, torej skupno 800 do 900 K. — Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

— **Umrla** je, kakor smo že kratko poročali, v Hraščah pri Postojni ugledna in priljubljena posestnica Antonija Kraigher v starosti 63 let. Njen prvi mož Peter je bil vzoren gospodar in širom znan ekonom, drugi njen mož, umrli deželni poslanec Julij Kraigher, se je takisto kot veščak zelo zanimal za gospodarstvo. Rajnica sama je bila botra celi občini in vsi za njo žalujejo. Bila je globoko verna in svoje otroke vzgojila v strogo katoliškem duhu.

— **Ižanska šola.** Z Iga: Nadučiteljska služba je razpisana do 20. septembra. Res je pri nas veliko otrok. Denarno pa služba ni tako slaba. Ima svoj gozd in lahko poseka vsako leto za okoli 200 K lesa. Razen tega pa je še ustanova, ki mu donaša letno tudi okoli 200 K. Zagotovljena mu je tudi tajniška služba pri občini, če bi prišel kak krščanski nadučitelj. Torej precej priboljška k njegovi plači, in gotovo je prav malo nadučiteljskih mest na Kranjskem, ki bi imela take ugodnosti. Ljudstvo želi, da bi prišel krščanski nadučitelj, ki bi mladino res vzgojeval v verskem duhu.

— **Samomorilni poizkus na kolodvoru v Kranju.** Bivša železniška manipulantinja Marica Peršič, stanujoča na Visokem pri Kranju, je včeraj na kolodvoru v Kranju izpila v samomorilnem namenu ocetovo kislino. Ponoči so jo pripeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer so ji izčistili želodec.

— **Smrtna kosa.** Umrla je v Novem mestu gospa Marija Gačnik, soproga mestnega odbornika. — Na Raki je umrla ga. M. Bon roj. Avsec iz Gotne vasi, soproga trgovčeva.

— **Požar pri kopališču Ilidže.** 11. t. m. je nastal vsled neznanih vzrokov v gospodarskih poslopjih državne posesti Butnir pri kopališču Ilidže v Bosni velik požar. Posest ima sedaj v najemu neka sladkorna tovarna. Pogorela je vsa krma, gospodarsko orodje in gospodarska poslopja. Škoda znaša več tisoč kron. Sarajevska požarna bramba je le s težavo omejila požar.

— **Prijeta družba vlomilcev.** Sarajevska policija je prišla na sled široko razpredeni družbi vlomilcev, ki je v zadnjem času izvršila v Sarajevu in okolici številne zločine. Aretovali so že več oseb.

— **Samoumor na Toplicah pri Zagorju ob Savi.** Včeraj zvečer 11. t. m. okrog pol 7. ure sta našla dva delavca nasproti rudniške grajščine na Toplicah nekega mrtvega človeka, starega okrog 24 let. Videlo se je takoj da je ustreljen. Nesrečnež se je ustrelil s flobert-pištolo v sence in kolikor se da sklepati, mu je krogla obtičala v možganih. Poleg njega se je našla flobert-pištola, v njej prazna patrona, dobro ohranjena pelerina, skoro nov rujav nahrbtnik ter v njem dva kosa potice in precejšen kos pečene kuretnine, dalje srebrna ura z srebrno verižico in že star žepni nož Pri sebi je imel tudi še dobro ohranjeno denarnico, v kateri se je nahajalo še 85 vin denarja in 32 patron za flobert-pištolo. Pri njem se je dalje našla neka knjižica z malimi zapiski (samo datumi krone in vinarji) in nemški vožnji red. Samomorilec je splošno zelo dobro oblečen in vsi znaki kažejo na to, da bo nesrečnež kak pravkar dosluženi vojak ali pa boljši delavec. Samomorilca so prepeljali, ker ga do sedaj še nihče ne pozna v mrtvašnico v Zagorje ter ga je tukajšnje županstvo dalo fotografirati.

— **Velika škoda vsled povodnji.** Zadnje več dni trajajoče deževje je provzročilo veliko delnih povodenj v deželi. Škoda na poljskih pridelkih in otavi je občutna. Tudi zelje je ponekodi popolnoma uničeno. Temenica in Krka sta prestopili svoje bregove ter opustošili vse travnike in njive daleč na okrog. Včeraj dopoldne so tudi ljubljanskim barjanom poslali na pomoč večje število čolnov, da se obdrži zveza med mestom in preplavljenimi predkraji. V prizadetih krajih vlada beda in pomanjkanje; pomoč je nujno potrebna.

— **Ustrelil** se je v Čikagi Slovenec Franc Novak iz Šenčurja pri Kranju.

— **Nezgoda.** Pri trgovcu Ivanu Holler v Ratečah so v trgovini na nalašč za to pripravljeni deski sekali sladkor. Med tem se je pa šestletni sinček Otmar preveč naslonil na desko, katera se je prevrnila in dečka na trebuhu nevarno poškodovala.

— **Hipoma obogateti** je mogoče le s srečko, in sicer nudi k temu največ upanja turška srečka, ker ima šest žrebanj in za 1,800.000 frankov glavnih dobitkov vsako leto. Vsak, kdor zmore na mesec 4 krone 75 vin., zamore po posredovanju »Slovenske Straže« kupiti to res izborno srečko. Ta denar pa na noben način ni zgubljen, kajti komur že sreča ne nakloni glavnega ali pa vsaj večjega dobitka, ta mora zadeti vsaj 400 frankov, oziroma zamore srečko po vsakočasni vrednosti poljubni banki prodati. Prihodnje žrebanje turških srečk bo dne 1. oktobra t. l. — Pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

— **Težko bolna mati,** 3 leta že v postelji, ima 3 nedorasle otroke ter bolnega moža, ki težko kaj zasluži, se obrača tem potom na usmiljena srca za pomoč v obupnem položaju. — Marija Marinčič, Šiška. — (Ker se je prijatelj našega lista osebno prepričal o veliki bedi prosilke, je pripravljeno naše uredništvo sprejemati tozadevno podporo. Opomba uredništva.)

Nameravan napad na avtomobil nadvojvode Josipa Ferdinanda.

Anton Ipavec iz Ročinja pred sodiščem.

Včeraj se je vršila v Gorici razprava proti Antonu Ipavcu, ki je bil obdolžen, da je nameraval za časa zadnje avtomobilne dirke atentat na avtomobil št. 64, v katerem je sedel nadvojvoda Josip Ferdinand. Razprava se je vršila pri zaprtih vratih, tajno. Ipavec je bil obdolžen naslednjega dejanja: Že tri dni, predno se je imela vršiti dirka, je srečal Ipavec na cesti cestarja Staniča, kojemu je povedal, da misli za tri dni voziti gnoj na svoja polja, kar mu je cestar odsvetoval z ozirom na to, da bo na ta dan avtomobilna dirka; omenjeni dan dopoldne je vozil Ipavec kljub temu gnoj, popoldne pa začel obiskovati vaške gostilne, tako tudi gostilno Kregan; tam je naše Jos. Hvalico in ga vprašal, če je pripravljen, napraviti neko delo, za koje mu bo dal 100 K. Ko ga Hvalica vpraša, kaj želi od njega, ga je začel nagovarjati, da naj gre na konec gostilniškega vrta in naj vrže od tam neko stvar na avtomobil št. 64, pazi naj pa pri tem, da si ne osmodi »mušace«. Seveda mu je Hvalica to »prošnjo« odbil. Nato je Ipavec zapustil krčmo in šel v drugo k Grbcu, kjer je našel med drugimi tudi Julijana Kendo; hitro je začel tudi tega nagovarjati k atentatu z istimi obljubami, a tudi z istim uspehom. Ko ga je Kenda vprašal, zakaj atentata ne izvrši sam, mu je Ipavec odgovoril: »Če jaz to naredim, me obesijo.« Hotel je tudi domačo deklo Mrak pridobiti za svoje načrte, a se mu tudi tu ni posrečilo. Kmalu nato zapusti to krčmo, se kmalu vrne z nekim kosom železa pod jopičem, se postavi k oknu in gleda za mimotekočimi avtomobili; ves čas je govoril, da bo vrgel oni kos železa (bil je izstreljen šrapnel, ki ga je dobil nekdaj v Trstu in rabil doma za utež pri slamoreznici) na avtomobil št. 64. Ker se je zdelo to početje domačim zelo čudno, šli so poklicat gospodarja, kateri je šel po orožnike; ti so mu vzeli omenjeno železo, a ga pustili začasno na svobodi. Aretirali so ga šele pozneje. Obtožen je bil tedaj poskušene poškodbe tuje lastnine, radi nevarnosti življenja, da je prigovarjal Hvalico in Kendo k atentatu, da je hotel nadalje s tem atentatom razžaliti člana vladarske hiše, radi javnega nasilstva, s tem da se je pri aretaciji zoperstavljal orožnikom in radi prestopka razžaljenja javnih organov.

Obtoženec Ivan Ipavec se brani in pravi, da je vse, kar pravi obtožnica, najbrže res, a se tega ne more prav spominjati, ker je bil ta dan pijan, ni pa imel pri tem dejanju prav nobenega slabega namena ter smatral vse to le za šalo. Pravi tudi, da se ni ustavljal orožnikom. Glavni priči Hvalica in Kenda sta izpovedala za obtoženca zelo ugodno. Rekla sta oba, da sta smatrala vse besede Ipavčeve le bolj kot šalo, posebno ker ni bilo mogoče vreči kos železa, težkega 4·35 kg, skozi okno, ki je bilo sicer omreženo.

Le priča Leopold Strasoldo, ki je bil v oni krčmi navzoč, je izpovedal, da so napravile Ipavčeve besede na njega tak utis, kot da hoče Ipavec res izvršiti atentat na omenjeni avtomobil.

Ker obtožencu tedaj ni bilo mogoče dokazati namena atentata, je bil obsojen na en mesec ječe s poostrenim postom in to radi hudodelstva javnega nasilstva in pa radi prestopka razžaljenja javnih organov.

Štajerske novice.

š **Zmaga.** Pri občinskih volitvah na Kalobju v celjskem okraju je zmagala Kmečka zveza. Dosedaj je bila občina v rokah liberalnih nergačev. Živio!

š **Predrznost socialnodemokraških agitatorjev.** Ko so včeraj, dne 11. septembra, zjutraj pred 6. uro čakali udeleženci evharističnega shoda iz lavantinske škofije na poseben vlak, ki bi jih peljal na Dunaj, se je ukradel v gručo priprostih udeležencev nek človek z rdečo kravato in odurnega obraza ter je usiljeval med pobožne romarje letak svobodomiselcev »Josefsblätter«. Nepoučeni ljudje so takoj segli po umazanem berilu. Ko je to videl nek gospod in je stopil k rdečkarju ter mu zagrozil, da ga javi policiji, je svobodomiselni nesramnež še začel mirne potnike psovati s: »Verfluchten Betbruder, Betschwestern, Klerikale Bagasch!« itd. Neki železniški uslužbenec je velikega svobodomiselca, ki je tako zgodaj hotel ljudem postreči z svobodomiselno nesnago, odstranil, da ni dalje žalil mirno čakajočih potnikov. S silo bi brezverci radi razširili med pobožno ljudstvo svoje nesramnosti. Sila in laž je njih orodje. A mi smo še kljub temu mnogokrat tako čudno ponižni napram drznim nasprotnikom!

š **Poslanec dr. Korošec** ima v nedeljo, dne 15. septembra, po rani božji službi političen shod na Kalobju ob južni železnici.

š **Novo društvo.** Pri Sv. Janžu na Vinski gori pri Velenju se ustanovi v nedeljo, dne 15. septembra, novo katol. slovensko izobraževalno društvo, ki bo za tamošnji okraj gotovo velikega pomena.

š **Nov društveni dom.** Pri Sv. Križu na Murskem polju so naši požrtvovalni somišljeniki s pomočjo domače posojilnice si postavili lepo društveno dvorano, ki je ena največjih naših dvoran na Spodnjem Štajerskem. Otvoritev se vrsi vzporedno s Slomškovo slavnostjo dne 23. septembra. Križevčani, ustanovite si še Orla, pa bo na vas gledala s ponosom vsa domovina.

š **Novi Orli na Spodnjem Štajerskem.** V bližnji bodočnosti se ustanovijo sledeči novi orlovski odseki: v Galiciji pri Žalcu, pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Sv. Lenartu pri Ormožu in v Slov. Goricah.

š **Liberalni ovaduhi.** Liberalec je res samo nepotrebna in ničvredna nadloga na svetu. Iz več krajev se poroča, da so si liberalci izmislili poseben način, kako škodovati našim somišljenikom. Prevzeli so najhujši liberalni petelini posel ovaduštva za razne referente pri davkarijah, ki merijo osebno dohodnino. Kar zaporedoma se našim pristašem predpisuje osebna dohodnina, nemškutarji in liberalci pa so večinoma iste obvarovani. Niti zadolženim posestnikom, ki še dolžnih obresti in zemljiškega davka ne zmorejo, se narekuje osebni dohodninski davek po 12 do 36 K in še višje. Iz Murskega polja se poroča, da lenuhari nekje Lotmerki v neposredni bližini posojilnice človek, ki se redi že več let od »klerikalnega« denarja, a je tako nesramen, da kar spisuje davčni oblasti one naše posestnike, ki imajo kaj naloženega denarja. Ali mu bodo judeževi groši teknili? Ljudska nevolja sicer še samo tli.

š **Nevarno ponesrečil** je p. Mausnet Zöhrer v Ptuju. Ko se je peljal z vozom na spoved, se je konj splašil, voz se prekucnil in pater se je hudo pobil. Poškodbe so sicer nevarne, a smrtne niso.

š **Velikansko škodo** je napravilo dolgotrajno deževje na Štajerskem. Vsa otava, ki je pokošena, je pognila oziroma je preplavljena. Krompir hudo gnije v zemlji, ajda je zmotena v najlepšem cvetju in je polegla, fižol gnije, koruza ne more zoreti, sadje se ne da trgati, največ škode pa je v vinogradih. Grozdje, ki je še ostalo zdravo, začenja gniti, kakovost ostalega grozdja pa se ne more zboljšati, ker ni solnca, ki bi pospešilo napravo sladkorja v grozdju. Ozimina, vsaj zgodnja, bi se morala začeti sejati, a je zemlja premočena in se ne da orati. Živina se mora krmiti v hlevih ter se ne more goniti na pašo. Kljub temu pa še davčna oblast malaga kmetu osebno dohodninski davek.

š **Zanimiva zgodbica** se poroča iz Voitsberga: Krčmar Grössnig je stopil v neko krčmo, da bi se malo okrepčal, Ko je za nekaj časa prišel zopet iz krčme, je videl moža z garami, na katerih je ležala še živa dobro pitana svinja. Grössnig vpraša moža, če je svinja na prodaj. Ko mu je ta potrdil, je svinjo precej drago kupil in plačal, češ, da ima sicer doma že eno ravno tako, pa za sedmino se rabi mnogo mesa. Kako se je ljubi Grössnig začudil, ko je doma zvedel, da mu je nekdo svinjo iz hleva ukradel in je krčmar spoznal, da je kupil za drag denar nazaj svojo svinjo.

š **Čitalnica v Brežicah** priredi v nedeljo, dne 15. septembra 1912 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Narodnega Doma v Brežicah gledališko predstavo. Uprizori se veseloigra v treh dejanjih »Izbiralka«.

Tožba Hofrihterce za ločitev zakona.

Predvčerajšnjim se je vršil zadnji spravni poizkus o tožbi Hofrihterce za ločitev zakona. Ko so Hofrihterja vprašali, če privoli, da se zakon loči, je odgovoril, da pritrdi ločitvi, če obdrži njegov otrok njegovo ime in ostane v

zvezi z njegovo rodbino. Hofrihterca je ponudbo odklonila. Ko jo je sodnik spomnil na obljubo zvestobe pred oltarjem, je odgovorila, da na njo ni pozabila, a da noče več nositi imena Hofrichter, ker ji je preveč hudega storil. Hofrichter je nato potegnil molitvenik, ki mu ga je svojčas darovala njegova žena, na katerega ji je tudi prisegel, da ni povzročil zastrupljenja. Hofrichterco je pogled na molitvenik tako pretresel, da so jo morali odvesti iz dvorane. Ko so podpisali zapisnike, je Hofrichter želel videti svojega otroka, a sodnik je izjavil, da tozadevno ne more ničesar ukreniti, kar je Hofrichterja zelo potrlo. Ko je Hofrichter stopil pred sodno poslopje in videl veliko ljudi, ki so ga prišli gledat, si je pokril z rokami svoj obraz. Hofrichter v zaporu risa in slika oltarne slike, ki se prodajajo v Slavonijo in na Balkan.

Koroške novice.

k **Regulacija avstrijsko-italijanske meje.** 9. t. m. je dospela v Rabel od avstro-ogrske in italijanske vlade imenovana mešana komisija za regulacijo avstrijsko-italijanske meje. Italijanske vojaške uniforme so zbudile mnogo zanimanja. Člani komisije so kmalu odšli na Predil.

k **Umrl vsled preobilo zavžitega alkohola.** V Velikem Rovtu pri Trbižu se je posestnik Jakob Leiler, ker se je doma sprl, napil toliko špirita, da ni samo svojega gorja pozabil, ampak umrl. Zapušča ženo in dva otroka.

k **Ponarejen enkronski denar** so zasledili na sejmu v Djekšah. Ponaredba je slaba.

k **Za deželnosodnega svetnika v Celovcu** je imenovan dr. Franc Zangger, doslej sodnik v Rogatcu.

VELIKE VAJE NA OGRSKEM.

Vaje so se pač predvsem zato tako kmalu končale, ker je bilo vreme skrajno neugodno. Po došlih poročilih moremo sklepati, da je zmagala južna armada, ki je dvakrat porazila 7. armadni zbor severne armade. V resnični bitki bi pač tudi kombinirani armadni zbor več ne napadel južne armade, ker bi bil moral predvsem pomnožiti in ustaviti beg dvakrat poraženega 7. armadnega zbora severne armade. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je izdal po končanih velikih vajah armadno povelje, ki zelo pohvali marširanje in izurjenost v boju armade, ogrske deželne brambe in mornarice. Vaj so se namreč tudi ob premostitvi reke Maroša udeležili monitorji donavske vojne mornarice, ki so streljali na artiljerijo severne armade, ko je poizkušala preprečiti prehod južni armadi čez reko Maroš. Nadalje je prestolonaslednik v armadnem povelju pohvalil drznost aviatikov, ki so dosegli najboljše uspehe. Včeraj popoldne se je odpeljal prestolonaslednik na Dunaj.

NAŠ ZUNANJI MINISTER

se to jesen potuje v Italijo po dokončanem zasedanju delegacij, kjer se v Rossoru pri Pisi predstavi kralju Viktorju Emanuelu in se sestane z laškim zunanjim ministrom markijem di San Giuliano.

KDO POSTANE TRGOVINSKI MINISTER.

Grof Stürgkh namerava trgovinsko ministrstvo ponuditi bivšemu rektorju češke tehnike, Stoklasi, če odkloni trgovinski portfelj princ Schwarzenberg. Judovsko časopisje se pa z vso vnemo poteguje za dr. Stibrala.

ČEŠKO-NEMŠKA SPRAVA.

Znani Hochenburgerjev nastop je spravna pogajanja zelo otežkočil. Čehi hočejo zadoščenje, Nemci se pa jeze na kneza Thuna, ker je na Dunaju pri Stürgkhu grajal Hochenburgerjev nastop.

Primorske vesti.

p **Avtomobilska nezgoda.** Na Opčinah se je zaletel nek avtomobil. Od 5 oseb, ki so se v njem peljale, so tri ranjene: šofer, nek Mario Bazzanella in neki Rumec, ki je močno, dasi ne življenjsko nevarno poškodovan. Rumec ni hotel navesti drugih generalij.

p **Poročil** se je g. Anton Sinigoj, odgovorni urednik »Novega Časa« z gdč. Lucijo Čelik. Novoporočencema želimo obilo sreče!

Ali imate že srečke „Slovenske Straže"? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20.000 K.

Položaj na Balkanu.

Dunajska »Zeit« prinaša interview z vodjo Miriditov, princem Bib Doda, ki je prišel na Dunaj na evharistični kongres. Princ pravi, da je položaj na Balkanu zelo kočljiv. Turška se ni držala obljube, da bo odpoklicala svoje čete iz Albanije in je tako izzvala novo vstajo. Albanci so bili prisiljeni stopiti zopet v boj ter so pripravljeni boriti se do skrajnosti za izpolnitev svojih narodnih in verskih zahtev. Albanci zahtevajo decentralizacijo, to je administrativno avtonomijo, in vlada glede te zahteve med Albanci vseh rodov in verstev popolna edinost. Kako je položaj v Albaniji resen, dokazuje dejstvo, da je 10 km od Skadra okoli 15.000, večinoma z repertirkami oboroženih Miriditov, ki so v neprestanem boju s turškimi četami. Dokler se ne izvede decentralizacija, ni misliti na pomirjenje Albancev. Decentralizacija je tembolj potrebna, ker bi bila ž njo onemogočena vsaka agitacija kake sosedne države. Ako pa bodo še nadalje obstajale sedanje razmere, obstoja nevarnost, da bodo posamezni deli turške države uvideli edino rešitev v tuji intervenciji.

Bolgarsko-turška vojska neizogibna?

Ruski general Parensov, predsednik slovanskega dobrodelnega društva, je izjavil: Vojska je neizogibna in kmalu izbruhne. Težko je pa reči, kje da se bo bila prva bitka bolgarske s turško armado in kje odločilna bitka. Medsebojne razmere balkanskih držav, ki operirajo proti Turčiji, so zelo nestalne.

Zadnja zahteva bolgarske vlade. — Izredno zasedanje bolgarskega sobranja.

Bolgarska vlada namerava velevlastim naznaniti, da če se ne dovoli Makedoniji avtonomija mirnim potom, je Bolgarija prisiljena, da poprime za orožje. Bolgarski ministri so izjavili, da se sobranje skliče še sredi septembra, predno odpuste vojake na dopust. V izrednem zasedanju sobranja poroča ministrski predsednik v tajni seji o političnem položaju in si hoče izposlovati na slovesen način dovoljenje za odgovornosti polno nadaljnje poslovanje.

Boji ob srbsko-turški meji.

Iz Cetinj poročajo, da se je 9. t. m. popoldne bil hud boj med turškimi vojaki in rodovoma Gruda in Hoti v bližini Dečice. Turki so ustrelili 4 in ranili 4 vstaše, nakar so se le ti umaknili.

Kako koljejo Turki Bolgare.

Eksarhat predloži turški vladi izkaz, po katerem so v enem letu Turki 150 Bolgarov ubili, 557 jih pa ranili.

Ljubljanske novice.

lj **Nova povišanja na magistratu.** Na magistratu dobimo novega magistratnega svetnika. Županov prezidijalni tajnik dr. Janko vitez Bleiweis Trsteniški je vložil prošnjo, naj se ga iz VIII. činovnega razreda pomakne v VII. činovni razred in naj se mu da naslov magistratnega svetnika. Liberalna večina personalnega odseka je bila za ugoditev prošnje. G. Janko vitez Bleiweis Trsteniški, ki sedaj pomnoži vrsto magistratnih svetnikov, je poudarjal, da se je že naveličal biti 13 let v VIII. činovnem razredu. Neki član personalnega odseka je na ta argument prav umestno omenil: »Tudi jaz bi se naveličal, če bi karijero z VIII. razredom — pričel.« — Mestni stavb. pristav g. dr. J. Rupnik postane konc. tajnik v VIII. činovnem razredu.

lj **Povodenj na Barju.** Z Iga: Dobro je obetala jesenska letina, a sedanja povodenj bo skoro vse uničila. Vse barje med škofeljsko in ižansko cesto je pod vodo. Krompir gnije od mokrote, pokošeno otavo voda odnaša naprej, stoječo otavo pa bo gotovo voda tako onesnažila, da ne bo za klajo. Največjo nadlogo pri nas dela voda Išca, ki skoro pri vsakem nalivu prestopi svojo strugo in preplavi polje in travnike. Saj ni čuda, struga te vode je tako zaraščena s travo, da voda ne more odtekati. Silno bi bilo potrebno, da bi se ta struga enkrat popolnoma očistila ali pa vsaj vsako leto enkrat trava v tej strugi prekosila, da bi imela voda prosti odtok. Naš župan je bil že dvakrat, lansko jesen in letošnjo pomlad, v Ljubljani pri močvirskem odboru in prosil, da bi se Išca očistila. Obakrat se mu je obljubilo, pa se še dosedaj ni nič storilo. Bog ve, čemu imamo v tukajšnji občini sploh odbornika močvirskega odbora? — Stavbeno vodstvo za osušenje barja nam je poslalo naslednje pismo: »Podpisano stavbno vodstvo prosi, da sprejmete naslednje vrste v Vaš cenjeni list: Vsled večdnevnih intenzivnih nalivov je Ljubljansko barje ob Išci deloma preplavljeno. Pritožbe, ki prihajajo iz barja, navajajo vzrok, da zatvornice jezu v Gruberjevem prekopu niso dovolj odprte. — V boljše razumevanje dejanskih razmer bodi konstatirano, da se v poglobljenem Gruberjevem prekopu pri sedanjem stanju zatvornic odteka še 50 odstotkov več vode kot prej v Ljubljanici in Gruberjevem prekopu skupaj. Več se pa zatvornice ne smejo odpreti, ker bi bile brežine Gruberjevega prekopa pod jezom izpostavljene nevarnosti. Ker so tudi zatvornice provizoričnega jezu na Ljubljanici v Trnovem dvignjene, odvajati obe strugi skupaj več kot dvakrat toliko vode kakor poprej pri nepoglobljenem stanju Gruberjevega prekopa pred pričetkom osuševalnih zgradb. Odtočne razmere v Gruberjevem prekopu so danes veliko ugodnejše kakor prej pri nereguliranem stanju. Sedajna povodenj bi bila torej veliko hujša in bi bilo vodno stanje na barju še en meter višje, ako ne bi bil Gruberjev prekop že poglobljen. Sicer pa vodna gladina Ljubljanice še ni dosegla one višine, pri kateri se je odpirala prejšnja provizorična zatvornice na Gruberjevem nabrežju in so torej gori navedene pritožbe neopravičene. Vzrok sedanjemu preplavljenju barja je pa ta, da je struga Išce plitva in njen iztok močno zaraščen, tako da se vsa vsled nenavadnega deževja hitro narasla voda v Išci ne more odtekati.« — Krivda torej po vseh dosedanjih pojasnilih in tudi po tem pojasnilu za poplavljeno barje ni na — Barjanih, ki sedaj silno trpe, še bolj kot druga leta. Treba bo vsekakor v tej zadevi še preiskave in odškodovanja Barjanov! Kakor se nam poroča, so danes pri zatvornici v Ljubljanici popravljali, da bi zatvornico višje dvignili. Zatvornice v Gruberjevem prekopu se pa radi tega ne upajo dvigniti, ker je škarpa tako imenitno narejena, da bi jo močna voda lahko izpodjedla.

lj **Voda je povzročila silno nesrečo** v uredništvu »Slovenskega Naroda«. Nekemu zagovorniku naše mestne uprave je popolnoma zmešala pojme. In ni čuda: namesto hvale o »izborni zgradbi nadvojvode Friderika ceste«, pa pride voda, na katero graditelji niso dosti mislili in povzroči pogrezanje ceste, kritiko in — priznanje, da so zastopniki S. L. S. v občinskem svetu zastopali glede te ceste edino pravo stališče. Zastopniki S. L. S. so priporočali lepšo cesto, ki bi imela trdne oporne zidove. Ta cesta bi res več veljala, pa bi postala velika prometna žila. V »Slovencu« smo ob pravem času že opozarjali na razgovore naših zastopnikov z merodajnimi gospodi, od katerih bi se dalo dobiti marsikaj podpor. Pa stavbinski talenti našega konzervativnega župana tega niso hoteli oziroma mogli pojmiti in sedaj so na brežine zgradili cesto, ki je takoj pokazala, da tisti, ki so jo zgradili na take brežine niso bili najmodrejši. »Narod« naj se le nikar preveč na brežine ne krega, češ, da so brežine krive, če se cesta pogreza — kriv je tisti, ki ni brežine prav spoznal in je nanje tako cesto napravil! Če bi naš župan stopil sedaj s škornji v Ljubljanico, bi se gotovo potopil in bi bil sam kriv svoje prezgodnje smrti. Tako so pa tudi prezgodnjega konca slave nove nadvojvode Friderika ceste krivi tisti, ki niso vse tako natančno preštudirali, kakor bi bila njihova **dolžnost.** Dolžiti za to brežine, je pa isto, kakor če bi dolžili kravo, ako kuharica mleko prismodi.

lj **V Ljubljani prodajajo srečke »Slovenske Straže«:** Šoukal Franc, trafika, Pred škofijo; Prodajalna Katol. Tisk. Društva, Kopitarjeva ulica; Mrzlikar Avgust, trafika, Sodnijska ulica 4; Šubic Evgenija, trafika, »Union«; Elsner Marija, trafika, Kopitarjeva ulica 1; Strkovič Franja, trafika, Dunajska cesta; Podboj Ivan, trafika, Sv. Petra cesta 101; Saje Antonija, trafika, Dunajska cesta; Pichler Ivana, trafika, Kongresni trg 3; Bivic Josipina, trafika, Židovska ulica; Kleinstein Josipina, trafika, Jurčičev trg; Podlesnik Ivan, trgovec, Stari trg; Blaznik Alojzija, trafika, Stari trg; Velkavrh Antonija, trafika, Sv. Jakoba trg; Franz Albina, trafika, Sv. Petra cesta 12; Kušar Ivana, trafika, Sv. Petra cesta 50; Stine Ivan, trafika, Valvazorjev trg; Sitar I., trafika, Florijanska ulica 20; Češnovar Angela, trgovka, Kolodvorska ulica; Gajšek Ivan, trgovec, Sv. Petra cesta.

lj **Aretiran socialnodemokraški agitator.** Aretiran je bil včeraj znani socialnodemokraški agitator Vičič, ki je obtožen nekega jako grdega delikta. Kakor čujemo je bil Vičič šele včeraj odpuščen iz službe pri okrajni bolniški blagajni.

lj **Umrl** je v Gradcu zasebnik g. dr. Gustav Mauer.

lj **Poročila** se je gdč. Amalija Lampič z g. F. Wipplingerjem, trgovcem s klobuki v Schwanbergu na Štajerskem.

lj **Izvoz kranjskega zelja.** Letošnje nenavadno hladno poletje je ugodno vplivalo na zelje, ki se je lepo razvilo in tudi dozorelo. Zlasti lepo je zelje okrog Vrhnike in v ljubljanski okolici. Izvoz po železnici se je v malem že pričel, v kratkem pa bo šlo našega zelja več sto vagonov preko Trsta na jug, zlasti v Levanto in v Egipt, kjer dosega visoke cene. Kupčija z zeljem, kakor tudi pridelavanje redi mnogo ljudi.

lj **Občinski svetnik g. Štefan Lapajne,** vpokojeni okrajni glavar, je radi nevarne bolezni odložil mandat. Namesto njega pride v občinski svet g. Rasto Pustoslemšek.

lj **V znamenju alkohola.** Včeraj proti večeru se ga je bil delavec Jožef Logar iz Princa pri Postojni nekoliko čez mero nasrkal ter začel to svoje veselje na Dunajski cesti kazati s tem, da je mimoidoče z raznimi neslanostmi nadlegoval. Ko ga je stražnik opomnil na dostojnost, se je spustil vanj, in mu hotel pokazati svojo moč, a je bil preokajen, da bi bil kaj opravil, nakar je moral v zapor.

lj **Vinska poskušnja** se vrši danes kakor običajno vsak četrtek od 5. do 9. zvečer v kleti pod kavarno »Evropa«.

lj **Kolo ukradeno** je bilo predvčerajšnjim brivskemu pomočniku Dragotinu Ivaniševiču iz veže št. 7 na Sv. Jakoba trgu. Kolo je vredno 140 K, ima prosti tek, nekoliko zarjavelo držalo, sprednje kolo je nekoliko zakrivljeno, na zadnjem je pa pnevmatika trikrat zakrpana. Pozor pred nakupom!

lj **Kdor bi imel oddati kako delo v** kaki pisarni ali sploh delo pri katerem se lahko sedi, naj bi se usmilil revnega moža, ki je vešč slovenščine, nemščine in italijanščine in ki bi rad delal za 1 K 60 v na dan. Mož je imel nesrečo, da si je zlomil nogo in more opravljati le sledeče delo. Blagohotne ponudbe na naše uredništvo.

Proti železničarski pasivni rezistenci.

Kakor poročajo dunajski listi, imajo v dvorni in državni tiskarni pripravljeno sledečo okrožnico za politične oblasti:

Naznanilo.

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo zaukazati, da se pokličejo pod orožje gažisti in moštvo, avstrijski državljani, v rezervi in v nadomestni rezervi skupne armade (vojne mornarice) in c. kr. domobranstva, ki se nahajajo v železniški službi v državnem zboru zastopanih deželah, v svrho delne popolnitve skupne armade (vojne mornarice) in domobranstva in se dodele v službovanje pri železnicah.

V svrho izvršitve tega najvišjega povelja se odreja:

Prej označene, v železniški službi pri ..... se nahajajoče osebe se pozivajo »takoj« pod orožje.

Dolžni so takoj, ko se razglasi ta oglas, torej še predno se prezentirajo, opravljati pristoječo jim železniško službo in se morajo, ne da bi bila prizadeta njihova služba, prijaviti na dotični progi poslujočemu mobilnemu prezentacijskemu poveljstvu (ali postajnemu načelniku).

V zadevi izvrševanja železniške službe ostanejo podrejeni svojim predpostavljenim železniškim oblastim in organom in stopijo napram njim v razmerje vojaške podreditve in predpostavljenosti: v tej službi se morajo v smislu točke 53., odstavka 2. službenega pravilnika za c. in kr. vojsko prvega dela, pokoriti svojim predstojnikom v železniški službi tudi tedaj, če so kot vojaki napram njim višji ali po službenem činu starejši.

Poklicani ne nosijo vojaških uniform. V znak njihovega vojaškega značaja dobe črno-rumen trak okrog rokava, ki ga morajo v službi in izven službe nositi na levem nadkomolcu.

Z dnem razglasitve tega oglasa so poklicani podvrženi vojaški disciplinarni in kazenski oblasti.

Kdor se ne pokori tej odredbi, se kaznuje po obstoječih zakonih.«

Ta ukaz je na vsak način pripravljen za železničarstvo, ko bi se drznilo svoje stanovske zahteve podpirati s kakim splošnim gibanjem, morda s takozvano pasivno rezistenco.

Novice s Hrvaškega.

h **Oporoka dr. Laudenbacha.** »Slovenec« je že poročal o smrti tega moža, o katerem se je pisalo, da je znašalo njegovo premoženje okrog 3.000.000 K, katero da je pokojni volil v dobrodelne namene, a je oporoka izgubljena. Drž. pravdništvo v Osjeku je dvignilo pre-

iskavo, a se je dobilo vrednosti 198.000 kron, katere hrani žena pokojnika, ki je izjavila, da ji je to vsoto mož še za časa življenja daroval. Državno pravdništvo pa je dvignilo kazensko preiskavo proti ženi in njenemu bratu, pravoslavnemu duhovniku v Karlovcih, ki sta osumljena, da sta oporoko uničila in skrila denar in vrednostne papirje. O razvoju te stvari bomo poročali.

h **Štrajk bančnih uradnikov v Bos. Gradiški** traja dalje; bančna uprava je štrajkujoče izključila. Ker so pa hrvaški in srbski bančni uradniki strokovno organizirani in se je organizacija izrekla za solidarno s štrajkaši, bo banka končno morala popustiti.

h **Ukradena društvena blagajna.** V zadružne prostore »I. hrv. tesarske zadruge« v Zagrebu so 10. t. m. vdrli neznani vlomilci in odnesli ročno blagajno z 267 K.

h **Umrla** je v Mitrovici mati hrvaškega pisatelja Ise Velikanovića Ana Velikanović.

h **Umrl** je v Zagrebu 37letni tipograf Dragoljub Jovanović.

h **Razstava perutnine, golobov in zajcev v Osjeku** se kakor vsako leto tudi letos vrši od 19. do vključno 22. oktobra; razstavijo se tudi vse potrebščine te stroke.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESARJEVA ZAHVALA.

Budimpešta, 12. septembra. Uradni list objavlja dve lastnoročni cesarjevi pismi na ministrskega predsednika grofa Lukacsa in predsednika zbornice grofa Tiszo, ki se enako glasita, in v katerih se cesar obema najprisrčneje zahvaljuje za njuno sodelovanje pri brambni reformi, ju zagotavlja svojega trajnega zaupanja in jima naznanja, da jima je cesar podelil red sv. Štefana.

EVHARISTIČNI KONGRES.

Dunaj, 12. septembra. Včerajšnjo slavnostno otvoritev je zaključila večerna pobožnost pri Sv. Štefanu. — Danes zjutraj so se po vseh cerkvah vršile svete maše z obhajilom. Udeležba od strani vernikov je bila nad vse velika. — Cesar se je z dvorom udeležil sv. maše z obhajilom v dvorni župni cerkvi ob sedmi uri zjutraj; celebriral je dvorni župnik dr. Seydl. — Danes je dospelo nad 50 posebnih vlakov s tisoči in tisoči udeleženci. — Kardinal legat se na povratku od kongresa na izrečno željo Sv. Očeta ustavi nekaj dni v Tridentu, kjer bo položil tudi temeljni kamen za novo cerkev.

CUVAJ V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 12. septembra. Cuvaj se je iz Zagreba pripeljal v Budimpešto, kjer je obiskal ministra za Hrvaško Gezo pl. Josipovicha.

ŠKANDALI POSMRTNIH ZADRUG NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 12. septembra. Ravnatelja posmrtne zadruge »Balkan«, Albinija so obdržali v zaporu. Albini je imel kot glavni ravnatelj 1000 K mesečne plače, a kot član ravnateljstva nadaljnih 400 kron. Prošlo leto je vzel samo predujema 22.000 K, kar so tudi ostali člani ravnateljstva dovolili, ki so imeli vsi po 400 K mesečno. Ko je potoval Albini v Sarajevo, je zaračunal samo za reprezentacijske stroške 1500 K. Do junija je bilo javljenih sodišču 500.000 K raznih zahtev od »Balkana«, a sedaj je že javljenih nadaljnih 200.000 K. Vse kaže, da bo škandal v »Balkanu« večji kot je bil v »Jadranu«. V Djakovu so aretovali ravnatelja posmrtne zadruge »Salvator« Žigo Büchlerja in predsednika iste zadruge Josipa Drugina. V Požegi je bil aretovan ravnatelj posmrtne pomočne zadruge, a v Zemunu ravnatelj »Dobročinstva«.

GRŠKA MOBILIZIRA.

Rim, 12. septembra. »Giornale d' Italija« je dobil iz Atene brzojavko, v kateri se trdi, da je grška vlada mobilizirala vse rezerviste in rezervne častnike ter jih pozvala pod orožje. Grška čaka samo na čas in na znamenje iz Bulgarske, da se skupno ž njo vrže na Turčijo. V Atene prihajajo vsak dan večje pošiljatve vojnih potrebščin in municije.

JUBILEJNE SVEČANOSTI V MOSKVI.

Moskva, 12. septembra. Torkove vojaške parade se je udeležilo 80.000 vojakov. Navzoči so bili car in carica s hčerkami in veliki knezi. Opoldne je bil v mestni palači banket, ki so se ga razen carske obitelji udeležili mnogi dostojanstveniki in druge osebe. Mestni načelnik je nazdravil carju Nikolaju, ki se je v prisrčnih besedah zahvalil za lepi sprejem.

UPOR PORTUGALSKIH VOJAKOV.

Lizbona, 12. septembra. V Huili se je uprl 3. pešpolk. Uporni vojaki so ubili dva tovariša in več podčastnikov. Baje so ubili tudi kapitana. Zavzeli so utrdbe in oplenili bližnje kraje. Vlada je odposlala večje število pehote proti upornikom, ki so se po krvavem boju udali.

ZOPET RUDNIŠKA NESREČA V NEMČIJI.

Duisburg, 12. septembra. V tukajšnjem rudniku »Westend« se je zgodila eksplozija. **200 rudarjev je zasutih. Izvlekli so 5 trupel.**

ŽELEZNIŠKA NESREČA V AMERIKI.

New-York, 12. septembra. Pri Erieju v Pensylvaniji je skočil neki vlak s tira. 6 oseb je ubitih, 50 ranjenih.

ODVETNIK MORILEC.

New-York, 12. septembra. Truplo bankirjeve vdove Szabo (Dunajčanke Roze Menčik) so izkopali in uradno preiskali. Dognali so, da je bila Szabo zadavljena. V truplu so tudi našli ostanke strupa. Na podlagi te preiskave je bilo izdano zaporno povelje proti morilcu odvetniku Gibsonu. Gibsona je 10. t. m. hotela napasti na poti domov velika množica ljudstva in so ga detektivi le s težavo obvarovali pred linčanjem.

NEVAREN POLOŽAJ V SEVASTOPOLJU.

»Standard« poroča, da je vsa črnomorska ruska mornarica in veliko častnikov revolucionarnih. Upor so do zdaj le preprečili, ker je zbrana velika armada v Sevastopolju in ker mornarji ne smejo v mesto.

SMEŠNICE.

V šoli.

Učitelj: »Mihec, imenuj mi koristno domačo žival!«

Mihec: »Ovca.«

Učitelj: »Kaj dobivamo od ovce?«

Mihec: »Volno.«

Učitelj: »Čemu rabimo volno?«

Mihec molči.

Učitelj (hoteč mu pomagati): »No, iz česa imaš pa ti suknjo?«

Mihec: »Iz očetovih hlač.«

Na policijskem komisarijatu.

Policaj aretira dva postopača in jih pripelje na komisarijat. Kakor navadno želi izvedeti komisar, kdo in kaj sta privedeni osebnosti. Med drugim vpraša prvega: »Kje stanujete?«

Ta odgovori: »Nikjer.«

Nato vpraša drugega: »In kje stanujete vi?«

Kazoč na kolego odgovori drugi: »Njemu vis-a-vis.«

V gostilni.

Učitelj, župan in gozdar sede v gostilni. Gozdar jim popisuje svojega novega psa, ki skoči meter visoko, se prekucuje čez glavo itd., itd.

Učitelj: »Ta pes je pravzaprav bolj pameten kakor njegov gospodar.«

Župan: »Da, da; takega psa sem tudi jaz že enkrat imel.«

Pri zasliševanju.

Sodnik: »Kaj ste vi?«

Toženec: »Eden izmed vaših delodajalcev.«

Gospodarstvo.

g **Izvoz lesa.** Iz Bosne se tekom meseca odpošlje v Egipet okrog 20.000 kubičnih metrov lesa. Ukrceval se bo v Gružu.

g **Muslimanska banka** za Bosno in Hercegovino je pričela poslovati v Sarajevu. Akcijskega kapitala ima 3 milijone kron, ki se pa lahko poviša na 10 milijonov. Predsednik banke je Mahmud beg Fadilpašić.

Kupujte le vžigalice: O korist obmejnim Slovencem!

Glasba.

* **Zbirka slovenskih narodnih pesmi IV. zvezek.** Besede zapisal dr. J. Debevec, harmoniziral in uredil Marko Bajuk, založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Cena izvodu 1 K 60 vin.

Gospod Bajuk ima za razvoj slovenske narodne pesmi veliko zaslug. V vseh, kar jih je dosedaj izdal, se kaže enega najboljših harmonizatorjev. V tem zvezku sta se oba gg. prireditelja zelo ozirala na to, da sta podala našim pevcem v besedilu kakor v harmonizaciji zares tako pesem, kakor jo naš narod poje. To je pravo pristno narodno blago in je za pravo narodno pesem velike važnosti. — Napevi so povečini povzeti iz cerkniške okolice in jih je v tem zvezku 24 in sicer: 9 za moški, 12 za mešani in 3 za ženski zbor. Napevi, kakor je sklepati niso nič spremenjeni bodisi v besedilu ali melodiji in so taki, kakor jih poje naše ljudstvo.

Priporočamo te napeve kar najtopleje vsem našim pevskim zborom. Opozarjamo jih posebno na to, da jih z mirno vestjo lahko proizvajajo, ker se v besedilu ne nahaja nič spodtakljivega. Kakor je rečeno, je pa ta zbirka tudi za folklorista velikega pomena in upati je, da naša narodna pesem še ne bo utihnila. Gospod prireditelj pa naj še dalje zbira narodne bisere, da se otmo pozabljivosti.

Ali imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže"?

Razne stvari.

K smrti pesnika Vrchlickyga. Cesar je poslal povodom smrti pesnika Jaroslava Vrchlickyga kondolenčno brzojavko rektoratu češke univerze v Pragi.

Poljski bojkot nemških železnic. Poljaki so že nekaj let sem natihem bojkotirali nemške železnice na ta način, da so se vozili le v najcenejšem, t. j. četrtem razredu. Sedaj pa je Zveza poljskih trgovcev in industrijcev javno pozvala vse svoje člane, da se po nemških progah vozijo vsikdar le v četrtem razredu, razliko v ceni s III., oziroma II. in I. razredom pa darujejo v poljske narodne namene.

Povodnji. Iz Monakovega poročajo o povodnjih iz vseh krajev Bavarske, Virtemberške in Badenskega. V mnogih krajih je voda odnesla mostove in prodrla nasipe. Železniška proga Simbsch—Steindorf je pod vodo. Reki Inn in Donava sta ponovno narastli. Polja na obrežju so prepravljena ter prodira voda v višje ležeče kraje. Visoko narastli valovi nosijo s seboj razno pohištvo, živalska trupla ter dele mostov.

Vtihotapljenje orožja. »Newyork Tribune« poroča, da je neki mednarodni odbor nakupil na Dunaju 206.000 Werndlovih pušk. Ena puška je stala 1 krono. Puške so vtihotapili v Sudan.

Roparji napadli rusko državno banko. Iz Novočerkaska poročajo, da so v predmestju Mihajlovska napadli oboroženi roparji državno banko in oropali 22.000 rubljev.

Številne aretacije v Rusiji. Vsled upora v ruski mornarici je izvršila ruska vlada v vseh lukah in večjih mestih številne aretacije ter vodi obširno preiskavo. V Sevastopolju je policija izvedla hišne preiskave pri pristaniških delavcih, a ni nikogar aretovala. V Tjumenu pa trajajo preiskave in aretacije med inteligenco že več dni. Med drugimi so aretovani veterinar Voroncov, urednik lista »Vjestnik Zapadnog Sibira«, Ušakov, in drugi. Izvršene so bile hišne preiskave v tiskarnah, pri časnikarjih in mnogo drugih osebah. Čuje se, da je policija odkrila neko tajno tiskarno. V Jekaterinoslavu so zaprli 32 delavcev.

Dragocenosti portugalske ekskraljice Marije Pie, ki so bile zastavljene pri neki lizbonski banki za tri stotisoč kron, so bile izročene te dni italijanskemu kralju, ki jih je odkupil in jih izročil svojemu stricu vojvodu Oportskemu.

Zrakoplovne nezgode. Pri nemških velikih vojaških vajah je padel na zemljo, kot poročajo iz Finsterwalde, z letalnim strojem iz višine 50 metrov častnik Hieber, ki se je dvignil v zrak z nekim pasažirjem. Častnik je bil smrtnonevarno ranjen, pasažir pa je bil le lahko poškodovan. — Iz Aten poročajo, da je aviatik Koramanlaki na poletu v Patras padel v morje in utonil.

Prvi ženski odvetnik na Norveškem je gdč. Eliza Sem, ki je nedavno dobila pravico zagovorništva; v tej lastnosti je pripuščena tudi k najvišjemu sodišču. Svoje študije je odvetnica končala že leta 1901.

Nesrečen konec »Amerikanke«. V Kočinski vasi pri Vojnem Križu na Hrvaškem je kmetica Jaga Petričević živela v konkubinatu z Ivanom Mužević. Nedavno se je Jagin mož po šestih letih vrnil iz Amerike. Jagi ni bilo več zanj ter je začela nagovarjati Mužević, da ji moža ubije. Dala mu je tudi možev revolver. Mužević se je pa tudi pristudila ter jo je nagovoril, da je možu ukradla denar, nakar sta pobegnila. V Pakracu jo je pozno zvečer zvabil v okolico, jo na samoti ustrelil, razmesaril in vrgel v neko lužo. Njeno truplo so našli drugi dan ter takoj nato tudi zaprli njenega morilca Mužević. Pravi, da se je ni znal drugače rešiti.

Zgodovinska brada. V muzeju v Augsburgu je shranjena moška brada, silno dolga in častitljiva. Brado je nosil veliki bradač posestnik Hans Steiger iz Braunaua, ki je umrl l. 1567. Bila je tako velika, da mu je segala do tal. Zanimivo je posebno to, da je zakrivila njegovo smrt. Nekoč, ko je šel po stopnicah, je stopil nanjo, se prevrgel in se ubil. Po smrti so mu brado odrezali in jo spravili kakor svetinjo v muzej.

Avtomobil zavozil v vlak. Iz Pariza poročajo, da je 7. t. m. ob 8. uri zjutraj zadel v bližini Arlesa železniški vlak v avtomobil profesorja prava na univerzi v Marzilji Jauberta. Avtomobil je zagnalo 10 metrov daleč ter je zgorel. Profesorja Jauberta in njegovega šoferja je ubilo, profesorjevo ženo in oba njegova brata pa so težko ranjene prepeljali v bolnišnico.

Ženske v mehikanski revoluciji. Ob zadnjih nemirih v Mehiki igrajo ženske veliko vlogo. Žena uporniškega voditelja polkovnika Fazero Alanis je nedavno celo sama stopila na čelo manjši uporniški četi, udrla z njo v mestece Juarez, razorožila policijo, prisilila trgovce, da so ji izročili zaloge živil in pri odhodu odgnala s sabo vse konje, ki jih je dobila v mestu.

Ženitovanjsko potovanje s 65 psi. Malcolm Whitman, bogataš iz Bostona, je sedaj najsrečnejši in obenem najnesrečnejši mož v ameriških Združenih državah. Najsrečnejši je zato, ker je ravnokar poročil svojo ljubljeno Jenny, najnesrečnejši pa, ker meni, da ni le njo, temveč tudi njeno družino priženil. Njena družina pa obstoji iz psov! Miss Jenny Crocker, kakor se glasi njeno dekliško ime, je namreč velika prijateljica psov in poznavalci cenijo njene štirinožne prijatelje na pol milijona kron. Gospodična, sedaj gospa Jenny, pa jih ceni še višje, tako zelo, da ni hotela nobenega poročiti, ki ne ljubi tudi njenih psov. Malcolm Whitman je bil tako lahkomišljen, da je poleg Jenny vzel tudi njenih 65 psov. Toda že v juliju, malo pred poroko, so se pokazale nepričakovane težkoče. Da bo treba vzeti vseh 65 psov na ženitovanjsko potovanje, je bilo že v naprej jasno. Na Angleško, kamor bi šel rad mladi par, ni bilo mogoče, kajti Jenny je imela od tam že slabe skušnje, ker nekoč niso pustili njenih psov na kopno. Da bi šla na ženitovanjsko potovanje v Havaj, je bilo zopet izključeno, ker je živinozdravnik izjavil, da bi najljubši pes Panky Pink ne prestal težav daljše pomorske vožnje. No, nazadnje so sklenili, da potujeta v Kalifornijo, kamor se morejo udobno peljati tudi psi v železniškem vlaku. Malcolm je bil s tem zadovoljen, kajti menil je, da je rešen pasjega vprašanja, ki ga je moral vsak dan prerešetavati. Ko pa sta mladoporočenca vstopila v posebni železniški vlak, ki naj bi ju prepeljal v Kalifornijo, se je Malcolm oddahnil, češ da vsaj med vožnjo ne bo imel ničesar opraviti s psi. Toda motil se je. Jenny je namreč pustila zgraditi poseben vagon za pse in ga pripeti k posebnemu vlaku, tako da je mogla vsak čas obiskati svoje ljube štirinožce. Vendar pa se mora omeniti, da sicer ni med celo vožnjo tičala pri svojih psih, pač pa jih je vsake dve uri obiskala v spremstvu zvestega Malcolma.

Slomškove proslave.

Krasne trobarvne podobice knezoškofa Antona Martina Slomška za šolsko mladino s primernim besedilom in Slomškovimi izreki izidejo v par dneh. Ena podobica stane 5 vinarjev. — Naročila naj se takoj naslove na »Slovensko Stražo«!

»Mladini ob 50letnici Slomškove smrti.« Pod tem naslovom je izšla ravnokar knjižica v zalogi Katoliške Bukvarne, ki je namenjena za darilo šolski mladini ob priliki Slomškove slavnosti. Knjižico, ki ima tudi Slomškovo sliko, je izdala c. kr. vadniška učiteljica Marija Stupca, priporočamo šolskim svetom, da jo v čim večjem številu razdele med šolarje. Ker je knjižica poklicana, da se splošno razširi med našo mladino ima čudovito nizko ceno, ki znaša samo 10 vin. za vsak posamezen izvod, 100 izvodov in več pa je po 8 vinarjev.

Slomškovo slavnost priredi katoliško izobraževalno društvo v Šturijah. Na sporedu je slavnostni govor, dalje žaloigra »Mlinar in njegova hči«, po igri bo velika ljudska veselica s srečolovom na vrtu g. Bančerja. Pri veselici igra orlovska godba iz Šmarij. Pridite v obilnem številu na to Slomškovo slavnost!

— **Sijajen shod v proslavo Slomškove 50letnice** je bil v Cirkovcah. Nad vse sijajen je bil. Nad 1000 deklet iz Pohorja, Dravskega in Ptujskega polja. 17 deklet je navdušeno govorilo. V cerkvi je g. župnik Muršič iz Frama v navdušenih besedah mladini podajal Slomškove nauke. Dekliško zborovanje je vodil g. prof. Hohnjec. Njegov govor je naravnost podžgal dekleta za vero in narodnost. Dekleta so se po večernicah in sklepnem nagovoru vsa

srečna razšla v procesijah na svoj dom. Hvala prirediteljem in voditeljem! Posebna hvala in slava pa vam, vzorna junaška dekleta; pogled na toliko navdušeno množico vrlih deklet nam odpira pogled na boljšo, srečnejšo bodočnost našega ljudstva. Dekleta, na svidenje drugo leto drugod!

š **Velika Slomškova slavnost** se vrši prihodnjo nedeljo, dne 15. septembra, popoldne v Gornji Radgoni v gostilni g. Kampuša, poprej Osojnik, po večernicah.

— **Slomškova slavnost v Šmartnem pri Litiji in petletnica ustanovitve društva** se je vršila v nedeljo, dne 25. avgusta v Šmartnem kar najbolj sijajno. Vsa domača društva in odseki so se zbrali v društvenih prostorih, od koder so potem v sprevodu odkorakali v cerkev k sveti maši, katero je opravil bivši g. kaplan Krische in pridigoval g. Krhne iz Ljubljane. Po cerkvenem opravilu se je kar spotoma iz cerkve razvil slavnostni sprevod vseh društev in korporacij, na čelu društvena zastava, trobentači, Orli, okrog 80 krojev, za njimi oba občinska zastopa z obema županoma, mladeniška Marijina družba z zastavo, za njimi drugi moški člani društva, dekliška Marijina družba, tamburašice in sploh vse članice društva in odsekov. Sprevoda se je udeležilo okoli tisoč oseb. Sprevod je šel po vasi in nazaj na okrašeni društveni vrt, kjer je imel slavnostni govor ustanovitelj in voditelj društva preč. g. dekan Rihar. Za njim je govoril č. g. Krische. Popoldne že ob dveh se je pričela na društvenem vrtu domača veselica. Na sporedu je bila med drugim tudi orodna telovadba domačih Orlov, ki je zelo dobro izpadla. Ves popoldan je bilo vse res neprisiljeno živahno, vseskozi domače in najboljše volje, naenkrat je bil mrak in smo morali oditi vsak na svoj dom.

Jaroslav Vrchlicky (Emil Frida).

Književnost.

* **Jezikovno prasorodstvo Indogermancev, Semitov in Indijancev.** Velezanimivo knjigo je spisal Ivan Topolovšek, ministrski uradnik na Dunaju. Izšla je pod naslovom: »Die sprachliche Verwandtschaft der Indogermanen, Semiten und Indianer« pri Henriku Kirschu na Dunaju, I., Singerstrasse 7, tisek Mehitaristov. Ta vzbuja posebno pozornost učenjakov pa tudi izobraženih lajikov. Leta 1894. je isti pisatelj obelodanil knjigo: »Die basko-slavische Spracheinheit«. O baskiškem jeziku se je prej obče trdilo, da ni z nobenim jezikom soroden. Topolovšek pa je dokazal, da je ta jezik soroden s slovanskimi jeziki, posebno s slovenskim. To trditev je podprl z mnogoštevilnimi besedami, katerih izvor je slovanski. To Topolovškovo trditev so sicer nekateri še sedaj pobijali. Med temi tudi nemški učenjak Linschmann. Zgodil pa se je redek slučaj. Imenovani učenjak je Topolovškovo knjigo še enkrat temeljito začel študirati in objavil je v »Literarisches Zentralblatt für Deutschland«, letnik 1910., svojo zmoto o Topolovškovi knjigi ter je priznal, da je baskiški jezik res soroden s slovanskimi. — Da so po sv. pismu vsi narodi in jeziki enega izvora (Genesis, 11, 1.: »Erat autem terra labii unius et sermonum eorundem«), je znano. — Znano je pa tudi. da so učenjaki Indogermance, h katerim prištevamo Germance, Slovane, Grke itd. in Semite, h katerim spadajo Hebrejci, Arabci, Sirci itd., do danes strogo ločili. Topolovšek pa je po dolgoletnem temeljitem raziskavanju dosegel uspehe, ki vzbujajo strmenje. On dokazuje, da je jezik Semitov v najtesnejšem sorodstvu z jeziki Indogermancev, osobito pa z jeziki Slovanov, med katerimi so na prvem mestu — **Slovenci.** Sveto pismo stare zaveze kar mrgoli slovanskih izrazov, posebno pa nudi slovenščina toliko sorodnih besed, da se je le čuditi, kako je Topolovšek prvi zadel ob to čudno sorodnost. — Pa še več! S prepričevalno silo dokazuje, da so Indijanci — prebivalci Amerike, v jezikovnem sorodstvu starega sveta z indogermanskimi (slovanskimi) jeziki in s semitskimi. On piše: »V prazgodovinski dobi je bilo prebivalstvo v Evropi enotno; kasneje se je delilo v severno in južno skupino. K severni skupini je prištevati prednike Keltov in sedanjih Germancev; k južni pa prednike današnjih Slovanov, kar dokazuje, da so Germanci in Slovani v Evropi prvoselci (avtohtonci). Pa čuda še več! Pisatelj imenuje tudi Turance, Zamorce itd., in trdi, da so tudi ti sorodni z indogermanskimi jeziki, kar namerava dokazati v posebni publikaciji. Na temelju etnologije in antropologije pa Kelte, Slovane itd. ni staviti s Semiti in Indijanci na enako stopinjo, t. j. ti niso Slovani, kakor živé dandanes. Slovani so le najzvestejše ohranili jezikovni materijal, kar jasno dokazuje, da stanujejo od pamtiveka na istih bivališčih. To prezanimivo knjigo prav toplo priporočamo. Kdor jo čita, uživa posebno slast. Izreki sv. pisma se izkazujejo kot resnični — sv. pismo se nima bati vede, ker ta le vse potrjuje, kar je v svetih knjigah, kakor potrjuje tudi jezikovno sorodnost jezikov in narodov: »Erat autem terra labii unius et sermonum eorundem«. P.

Gospod

UBALD PL. TRNKÓCZY

lekarnar

v

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za poškušnjo 1 zavoj Vašega „Sladin-čaja“. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim „Sladnim čajem“ (znamka „Sladin“) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljatvi takoj še nadaljnih 6 zavojev Vašega „Sladnega čaja“, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odličnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,

179 lesni trgovec.

Elegantni in trpežni

2755 **so pravi**

PALMA

kavčug - podpetniki.

Dobiva se v vseh zadevnih trgovinah.

Trgovski pomočnik

ali prodajalka, 2873

izvežban v vseh strokah trgovine mešanega blaga, se sprejme takoj v trgovini **Lud. Smole, Sevnica ob Savi.**

V lepo zračno **stanovanje** pri samostojni gospe se sprejmejo 2883

učenke

Metelkova ulica številka 5, pritličje.

Dva dijaka

na stanovanje

sprejme dobra gospodinja blizu frančiškanske cerkve. Imata posebno sobo in plača vsak le 10 kron mesečno. — Več pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“ pod štev. **2833.**

Sprejmeta se

dva dijaka

ali **dve dijakinji** z vso preskrbo pod zelo ugodnimi pogoji. Več se izve: Dunajska cesta 47 v pritličju. 2856

Oddasta se takoj 2898

2 skladišči

v **Spodnji Šiški,** ob glavni cesti. Več se izve pri **Jerneju Stele-tu v Spodnji Šiški.**

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 *m*, sred. tlak 736·0 *mm*

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
11	9. zveč.	736·5	7·4	sl. sever	oblačno	
12	7. zjutr.	737·0	6·1	sl. jzah.	dež	6·2
	2. pop.	737·8	8·6	sl. svzh.	„	

Srednja včerajšnja temp. 6·9°, norm. 15·5°.

Mladeniča

v starosti 16 do 17 let, ki je za vsako delo v skladišču poraben, **sprejme »Mlekarska zveza« v Ljubljani.** 2897

Proda se 2686

hiša v Logatcu

z dobro vpeljano gostilno in trgovino z vsemi gospodarskimi poslopji, z njivami in travniki, vse okrog hiše. Pripravna je tudi za vsako drugo obrt. Več se poizve pri:

Val. Debelaku, Škofja Loka.

DIJAKI

se sprejmejo na hrano ali tudi samo stanovanje. Sobe s posebnimi vhodi. **Streliška ulica št. 29.** 2885

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših odobrenih izdajah, kakor tudi vse druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

Lav. Schwentner

knjigotržec v Ljubljani, Prešernova ulica 3.

2874 10

ŠOLSKE POTREBŠČINE

vseh vrst, kakor tudi vse potrebščine za urade priporoča po najnižjih cenah

Marija Tičar trgovina s papirjem in galanterijskim blagom, **Ljubljana Sv. Petra cesta št. 26** (nasproti „Zlate kaplje“.)

2872

Naznanilo.

C. kr. notar Anton Galle naznanja da je **pričel uradovati v Ljubljani, Slovenski trg štev. 2** (prej pisarna dr. Frana Vok.)

V LJUBLJANI, dne 10. septembra 1912. 2878

Prostovoljna dražba.

Radi preselitve razprodal bom

več vozov in kočij ter več konjske oprave na

javni dražbi v Gor. Logatcu

v nedeljo, dne 15. sept. t. l. ob 3. uri popoldne.

2896

C. kr. notar

Anton Galle,

Ljubljana, Slovenski trg št. 2.

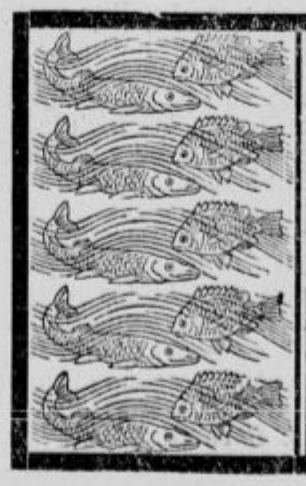

Vsak petek in postni dan se dobijo

sveže morske ribe

pri Ant. Stacul v Ljubljani

2900